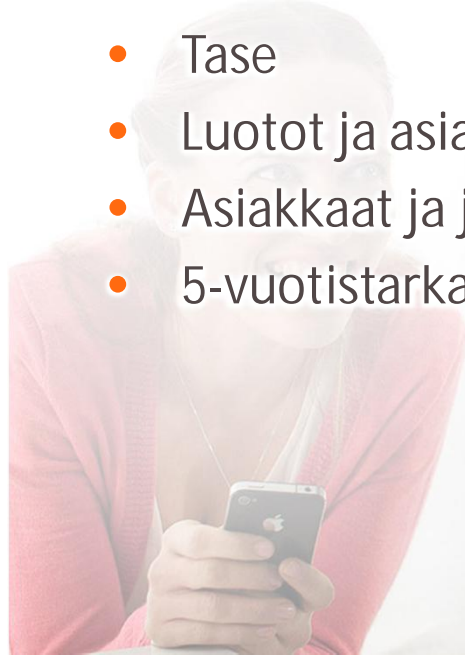

OP-Pohjola ryhmän
tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2013
taustamateriaali

Sisällysluettelo

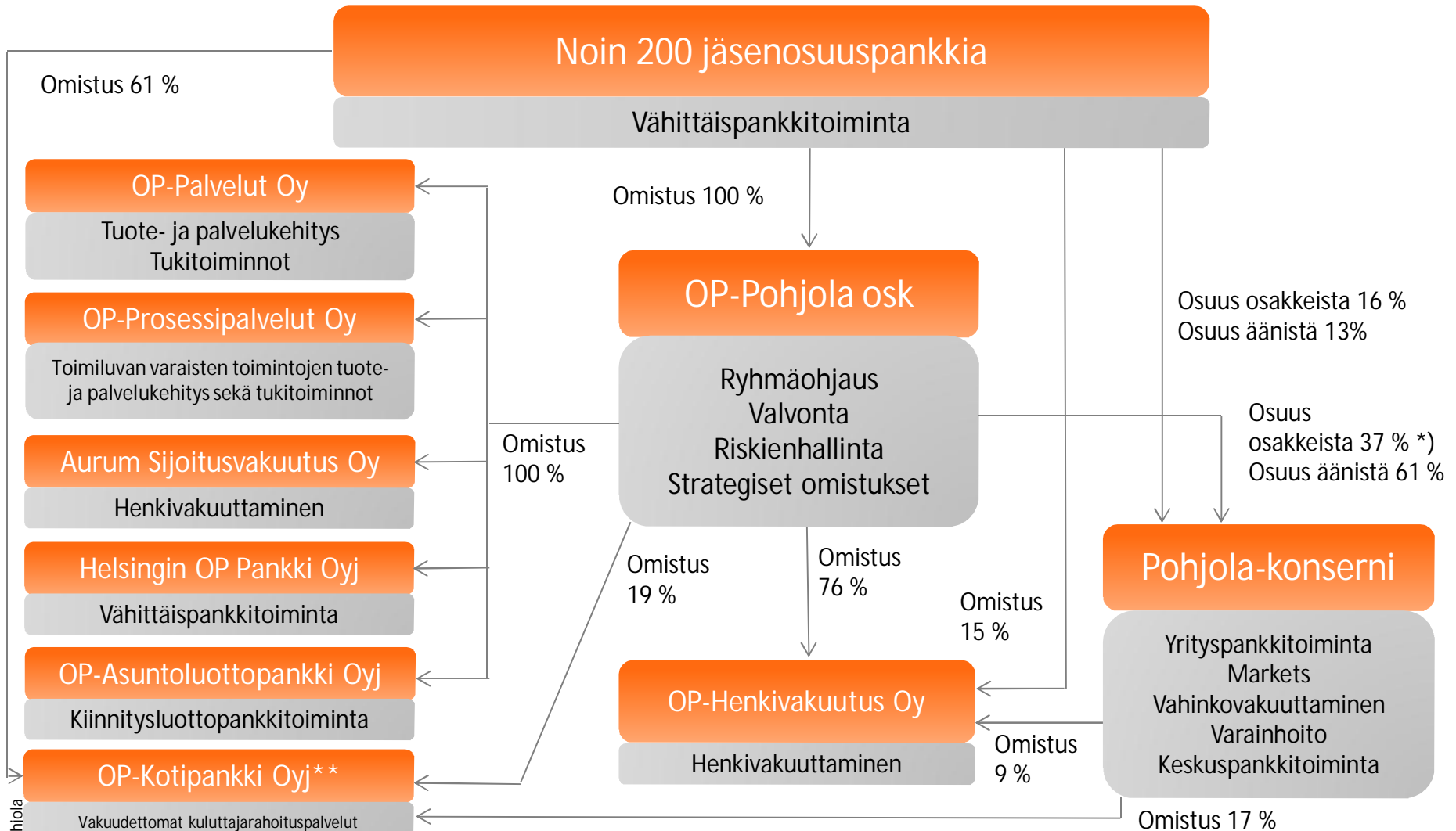
- OP-Pohjola-ryhmä
- Tulos
- Vuosineljännes
- Vakavaraisuus
- Tase
- Luotot ja asiakasvarat
- Asiakkaat ja jäsenet ym
- 5-vuotistarkastelu

OP-Pohjola-ryhmä

Rakenne, omistussuhteet ja työnjako OP-Pohjola-ryhmä

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista. Fiva valvoo OP-Pohjola-ryhmää konsolidoidusti.

*) sisältää myös OP-Pohjola osk:n tytäryhtiön OP-Henkivakuutus Oy:n 0,26 % omistusosuuden

***) OP-Pohjola-ryhmän omistusosuus 100 %, josta OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin omistusosuus yhteensä 39 %

OP-Pohjola-ryhmän segmenttijako

Pankkitoiminta

- Osuuspankit, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Asuntoluottopankki Oyj.
- Pohjola-konsernin pankkitoimintasegmentti
- Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Vahinkovakuutus

- Pohjola Vakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen, A-Vakuutus Oy, Seesam Insurance AS, Omasairaala Oy ja Pohjola Terveys Oy

Varallisuudenhoito

- Pohjola-konsernin varainhoitosegmentti
- OP-Henkivakuutus Oy, OP-Rahastoyhtiö Oy ja Aurum Sijoitusvakuutus Oy.

Muu toiminta

- OP-Pohjola osk, OP-Palvelut Oy, OP-Prosessipalvelut Oy ja Pohjolan konsernitoiminnot.

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1-12/2013	1-12/2012	Muutos, %
Tulos ennen veroja, milj. e	705	586	20,4
Pankkitoiminta	411	424	-3,1
Vahinkovakuutus	167	92	81,7
Varallisuudenhoito	113	101	12,1
Palautukset omistajajäsenille ja OP- bonusasiakkaille	193	192	0,7
	31.12.2013	31.12.2012	Muutos, %
Core Tier 1 ennen siirtymäsääntöjä, %	17,3	14,8	2,5 *
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,3	14,1	0,2 *
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	1,90	1,90	0,00 *
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauksista, %	0,42	0,46	-0,04 *
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 518	1 425	6,6

* suhdeluvun muutos

Keskinäinen vastuu, talletussuoja ja sijoittajien turva

- Yhteenliittymälainsäädännön mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä sekä sellaisista luottolaitoksista, rahoituslaitoksista ja palveluyrityksistä, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet.
- Keskusyhteisön jäseniä olivat katsauskauden lopussa OP-Pohjola-ryhmän osuuspankit sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Kotipankki Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy.
- Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisö on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti. Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat laissa säädetyllä tavalla keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. Siten siis esimerkiksi OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.
- OP-Pohjola-ryhmään kuuluvia talletuspankkeja eli osuuspankkeja, Pohjola Pankki Oyj:tä, Helsingin OP Pankki Oyj:tä sekä OP-Kotipankki Oyj:tä pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Myös sijoittajien korvausrahaa koskevan lainsäädännön mukaan OP-Pohjola-ryhmää pidetään korvaussuojan osalta yhtenä kokonaisuutena.

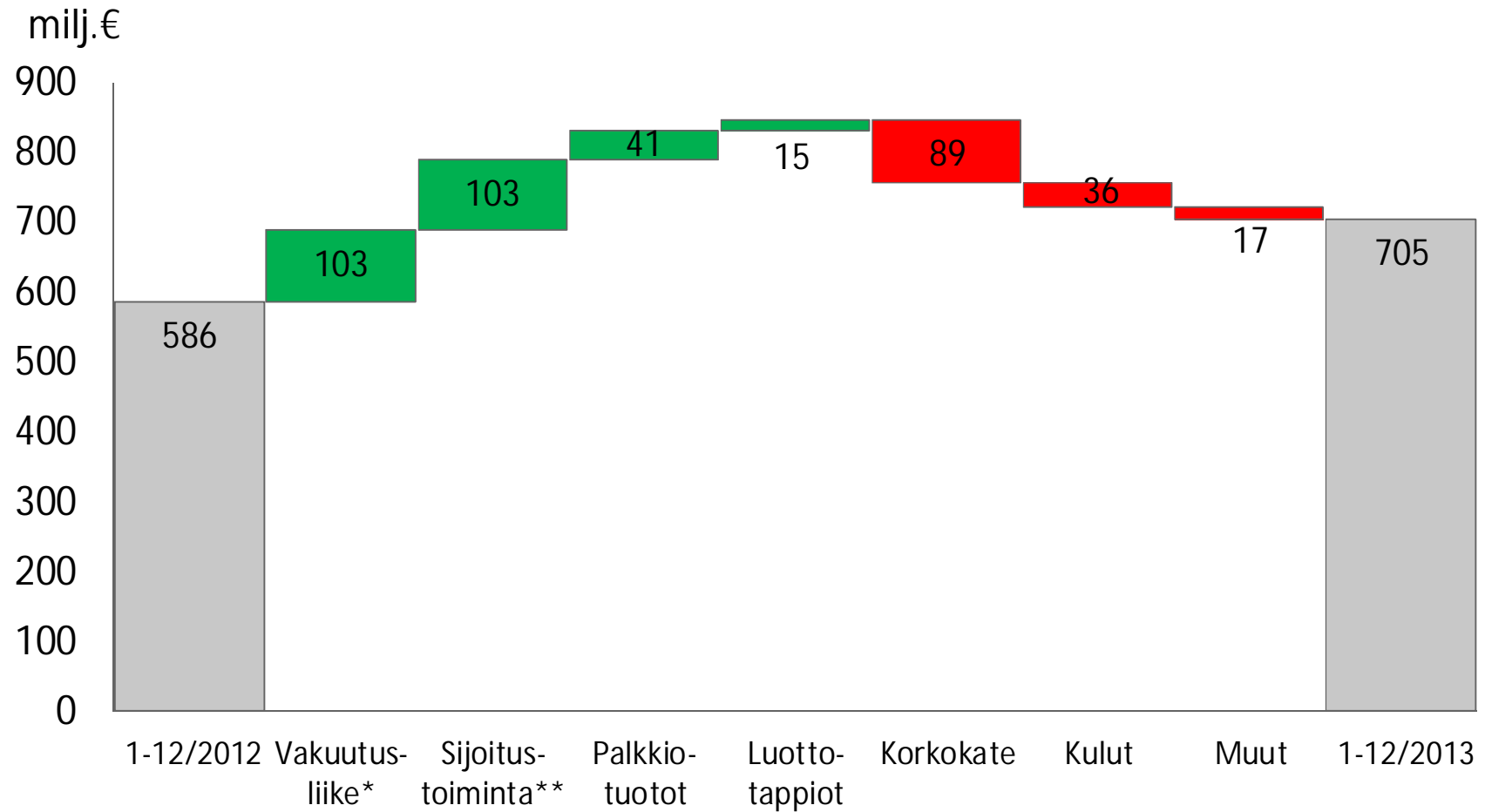

Tulos

OP-Pohjola-ryhmä

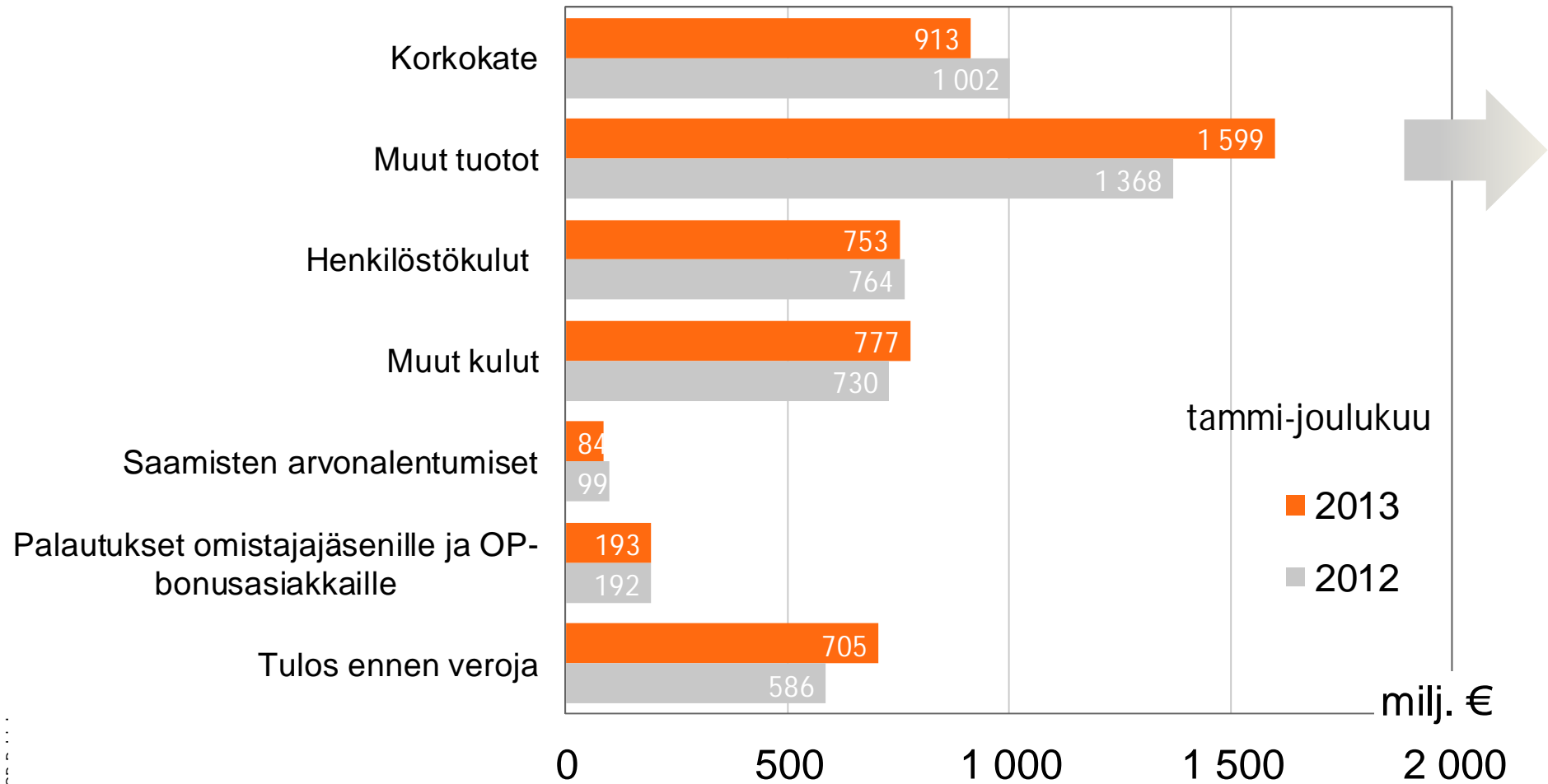
Tulos ennen veroja

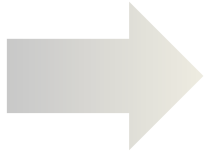

*) Henki- ja vahinkovakuutus **) Sijoitustoiminta = Henkivak. sij. tuotot (pl. vastuvelkaa suojaavat johdannaiset) + Vahinkovak. sij. tuotot + Sij. toiminnan nettotuotot + Kaupankäynnin nettotuotot

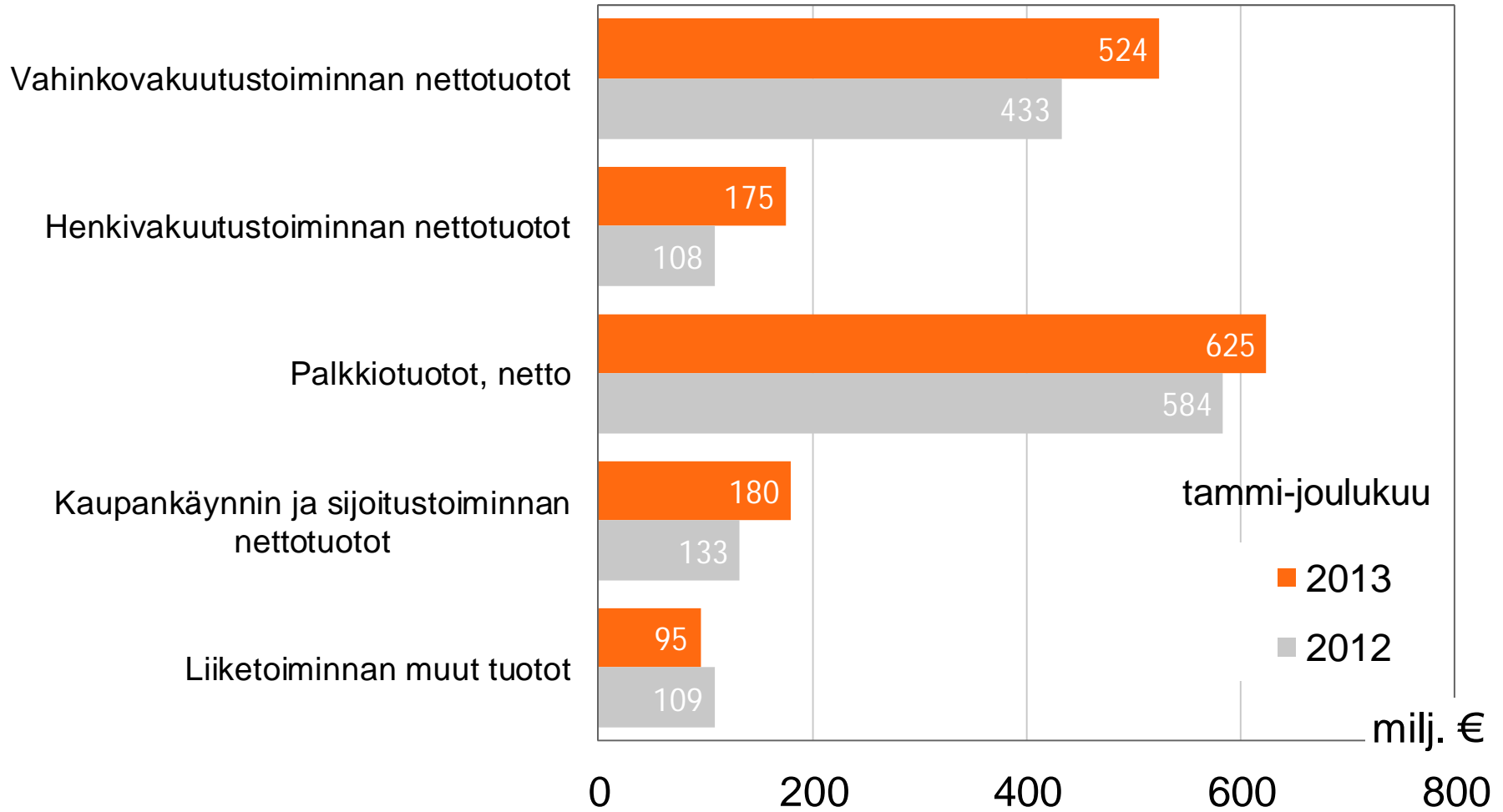
OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät

OP-Pohjola-ryhmä Muut tuotot

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelma

tammi-joulukuu milj. €	2013	2012	Muutos	
			milj. e	%
Korkotuotot	2 512	3 174	-662	-20,8
Korkokulut	1 599	2 171	-573	-26,4
Korkokate	913	1 002	-89	-8,9
Saamisten arvonalentumiset	84	99	-15	-15,4
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	830	903	-74	-8,2
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	524	433	92	21,1
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	175	108	67	61,8
Palkkiotuotot, netto	625	584	41	6,9
Kaupankäynnin nettotuotot	114	81	33	41,1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	52	14	26,8
Liiketoiminnan muut tuotot	95	109	-13	-12,4
Henkilöstökulut	753	764	-12	-1,5
Muut hallintokulut	373	378	-5	-1,4
Liiketoiminnan muut kulut	404	352	53	15,0
Palautukset omistajajäsenille ja OP- bonusasiakkaille	193	192	1	0,7
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta	0	2	-2	
Tulos ennen veroja	705	586	119	20,4

OP-Pohjola-ryhmä

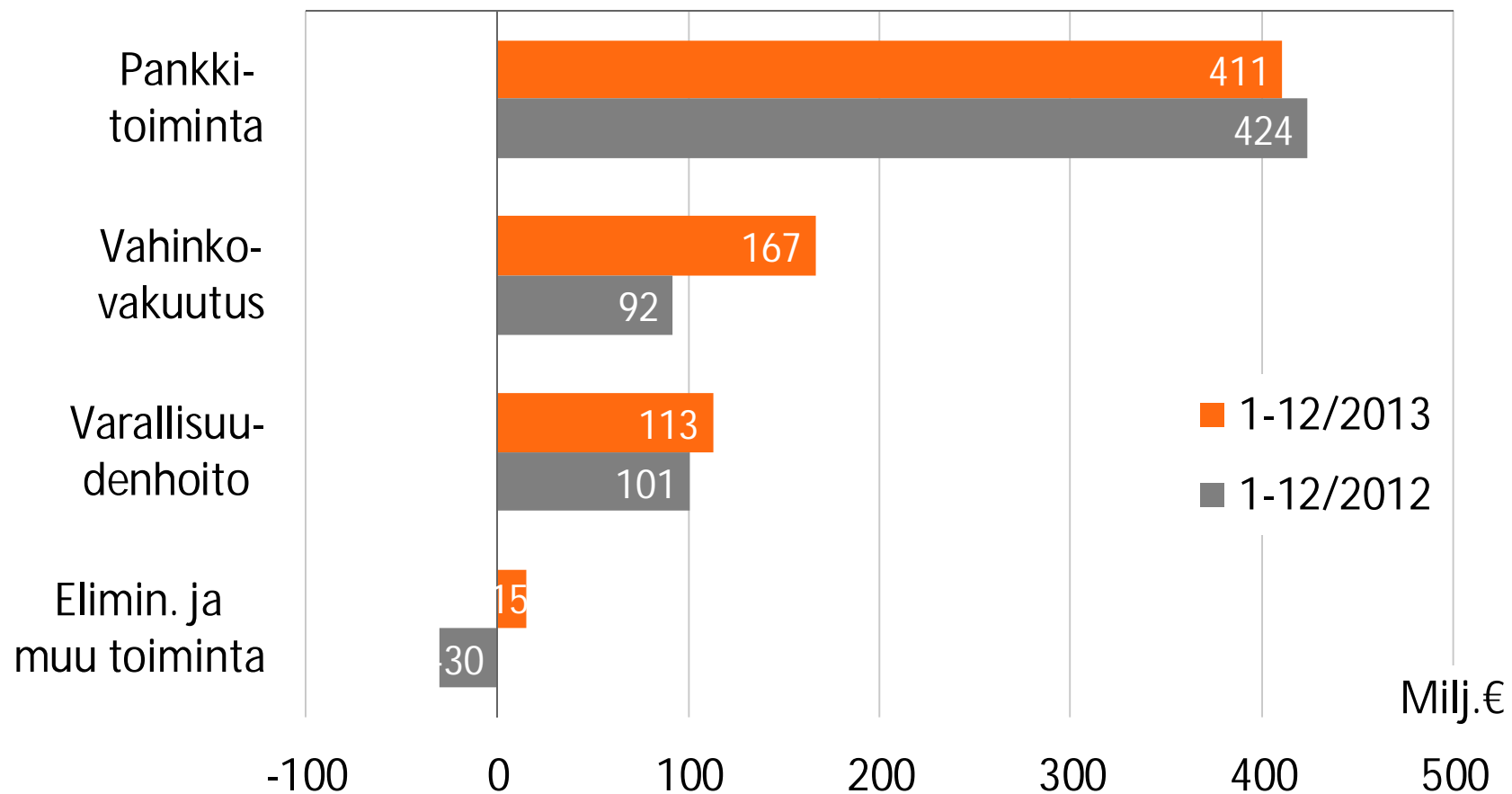
Segmenttikohtainen tuloslaskelma

1-12/2013

milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Varallisuus- denhoito	Elimin. ja muu toiminta	Yhteensä
Korkokate	915	-24	2	21	913
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	0	529	0	-5	524
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	0	0	50	125	175
Palkkiotuotot, netto	600	17	199	-191	625
Muut tuotot	191	11	20	53	275
Tuotot yhteensä	1 706	533	272	2	2 512
Henkilöstökulut	444	107	24	178	753
Muut kulut	576	260	135	-193	777
Kulut yhteensä	1 020	366	159	-15	1 530
Arvon alentumiset	81	0	0	-2	79
Palautukset omistajajäsenille	193	0	0	0	193
Tulos ennen veroja	411	167	113	15	705
 Kulujen suhde tuottoihin, %	 60				

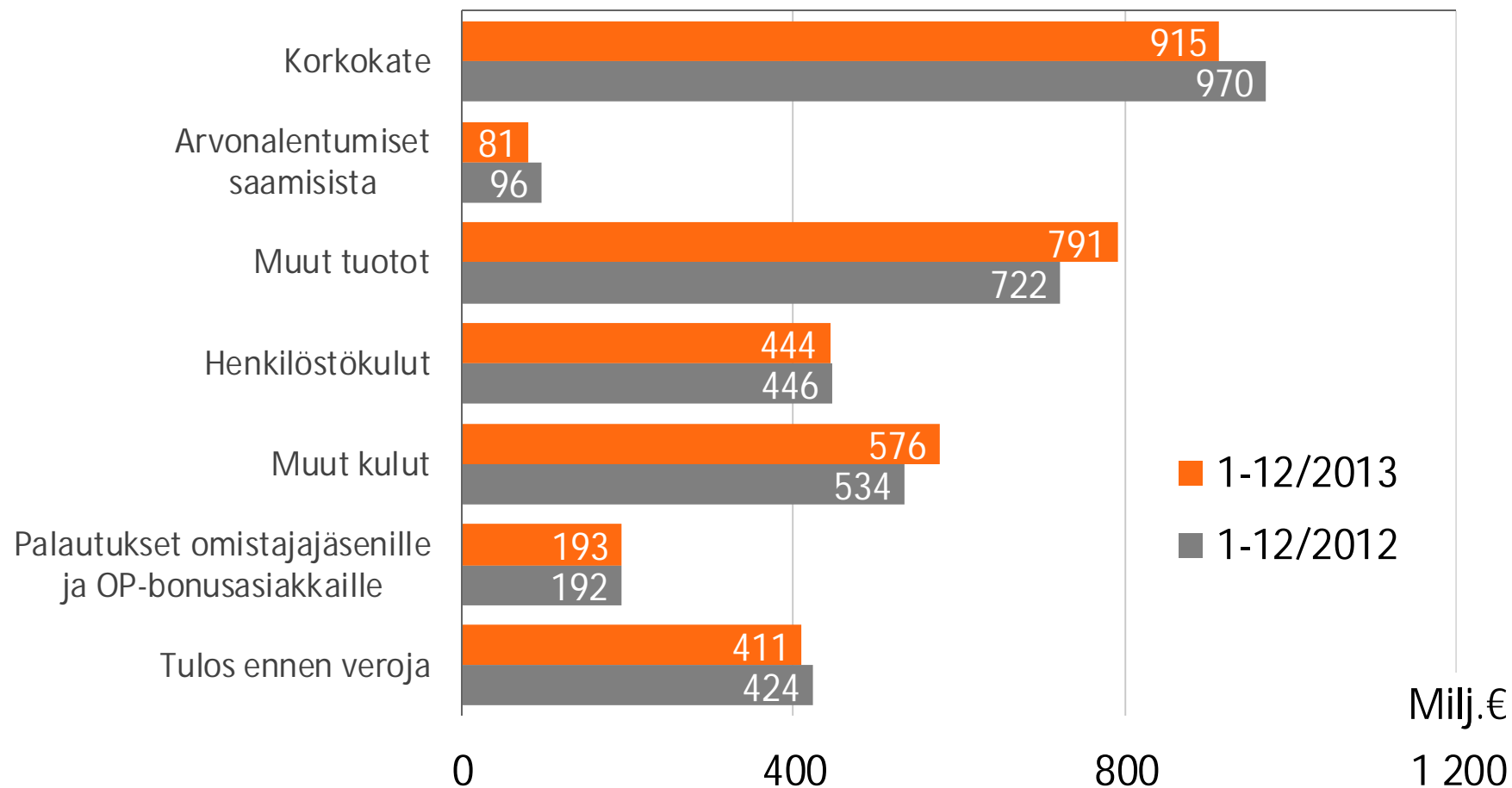
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja liiketoimintasegmenteittäin

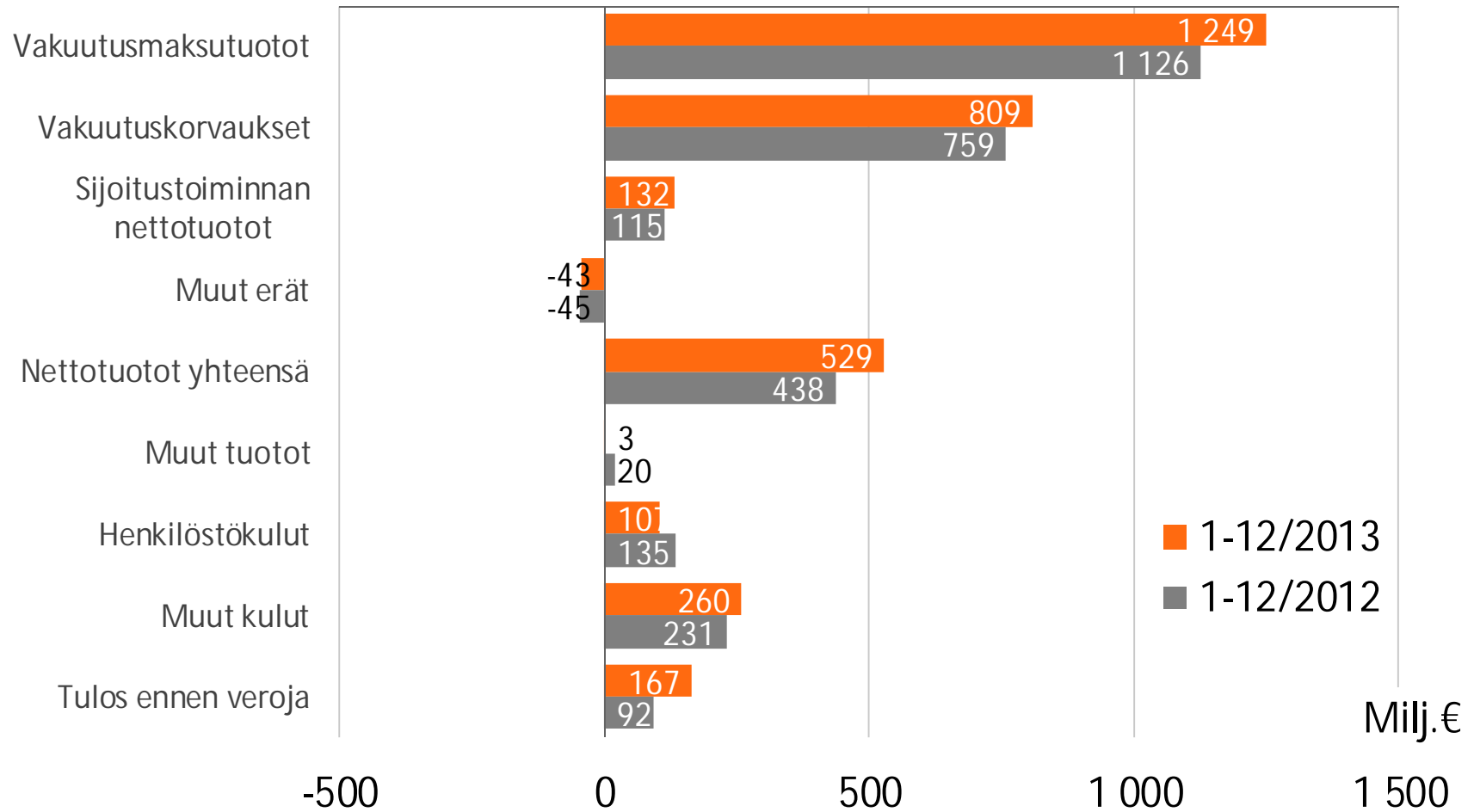
OP-Pohjola-ryhmä

Pankkitoiminta

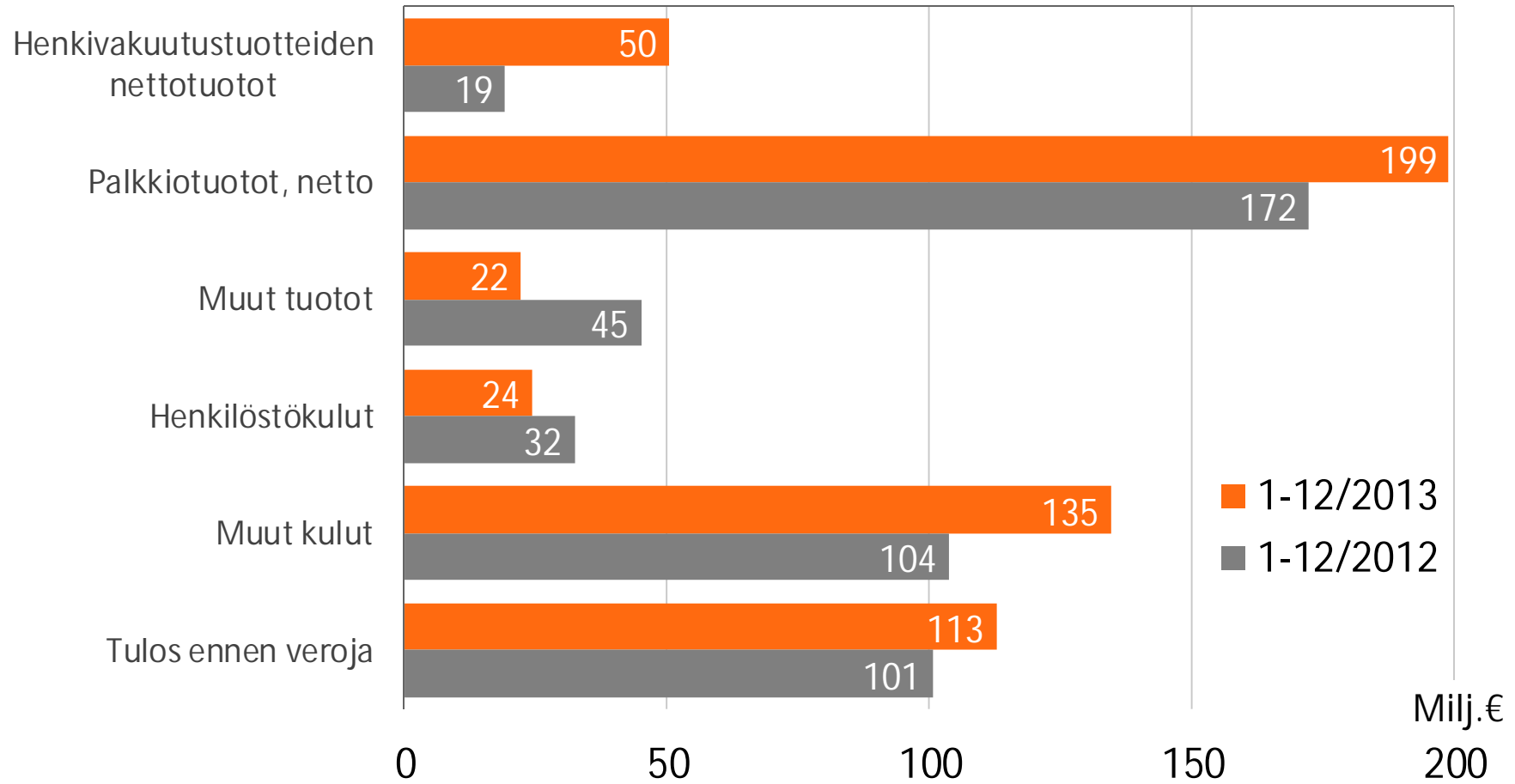
OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutus

OP-Pohjola-ryhmä Varallisuudenhoito

Vuosineljännes

OP-Pohjola-ryhmä

Tuloslaskelman pääerät vuosineljänneksittäin

milj. €	2012				2013			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Korkokate	274	255	243	230	214	221	232	247
Muut tuotot	363	321	326	358	458	399	395	346
Tuotot yhteensä	637	576	569	589	672	620	626	593
Henkilöstökulut	203	194	188	180	201	194	166	192
Muut kulut	180	183	163	203	181	191	178	227
Kulut yhteensä	383	377	351	383	382	384	344	419
Saamisten arvon alentumiset	11	17	19	51	9	23	17	34
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	44	52	46	50	48	48	49	49
Tulos ennen veroja	199	130	153	104	234	164	216	91

OP-Pohjola-ryhmä

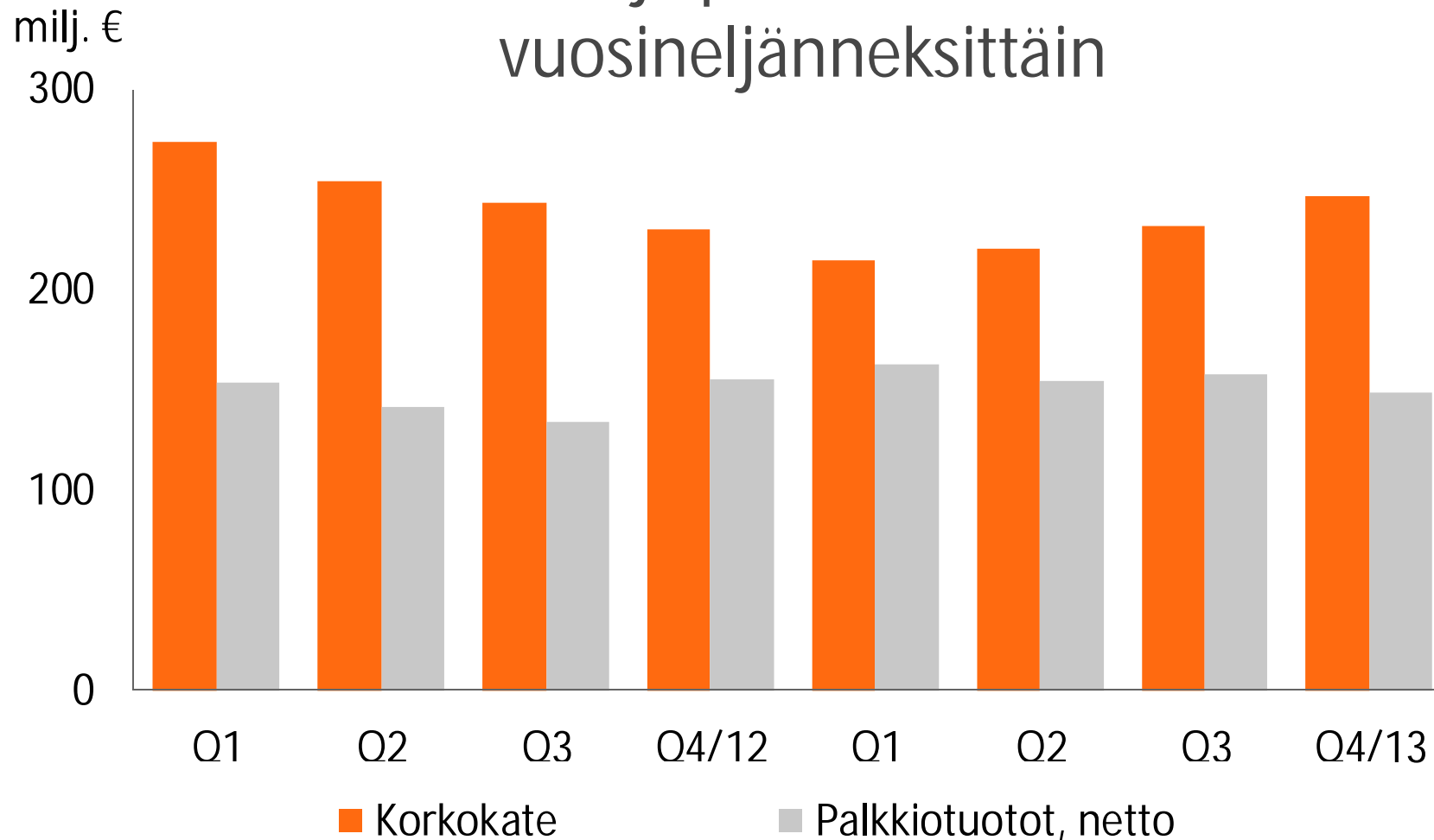
Muut tuotot vuosineljänneksittäin

milj. €	2012				2013			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	100	129	105	99	143	137	148	97
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	32	16	27	33	70	37	37	31
Palkkiotuotot, netto	153	141	134	156	163	154	158	149
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	52	13	19	48	53	48	34	44
Muut tuotot	25	22	41	23	28	24	18	25
Yhteensä	363	321	326	358	458	399	395	346

OP-Pohjola-ryhmä

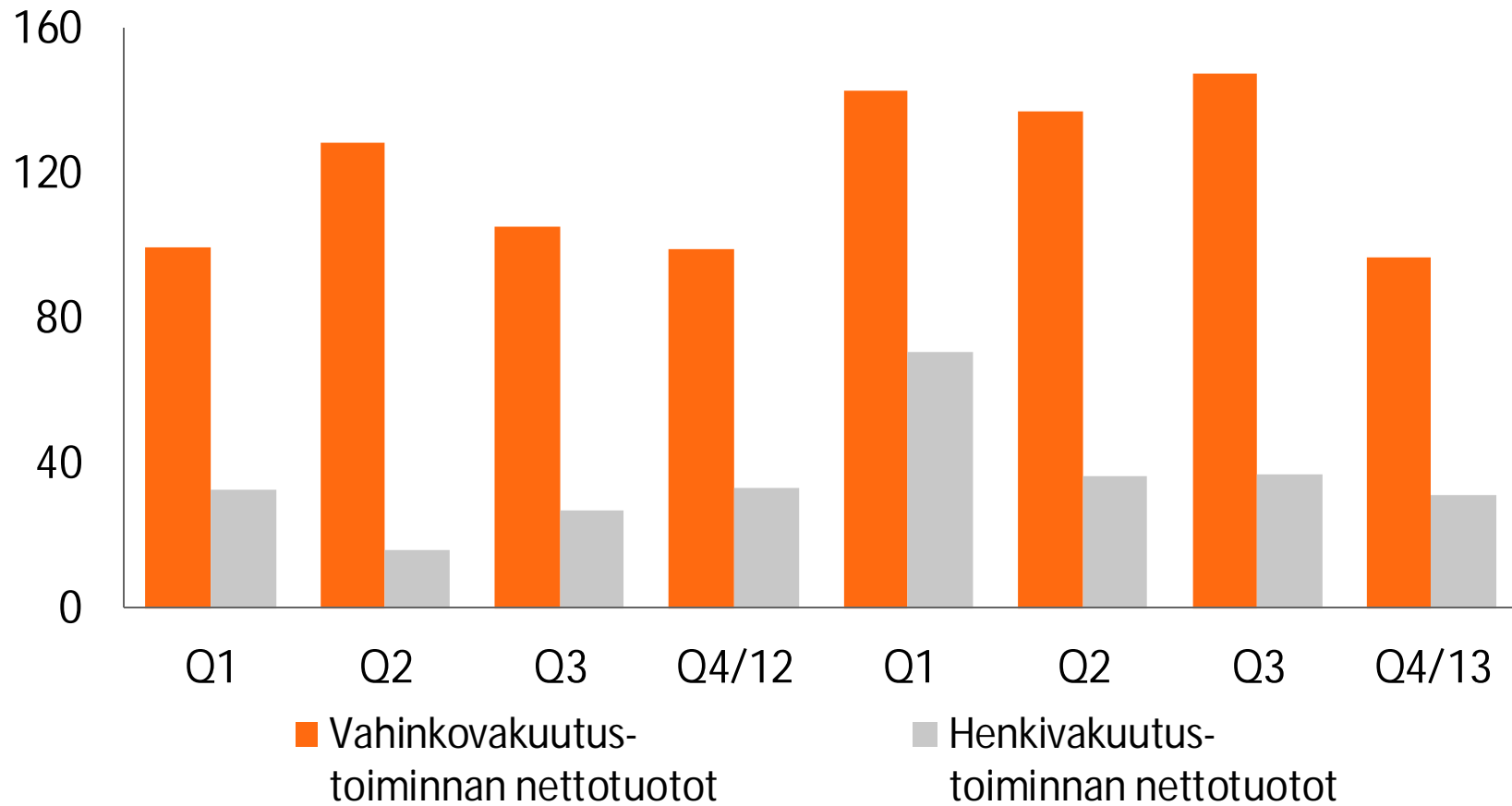
Korkokate ja palkkiotuotot, netto vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmä

Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

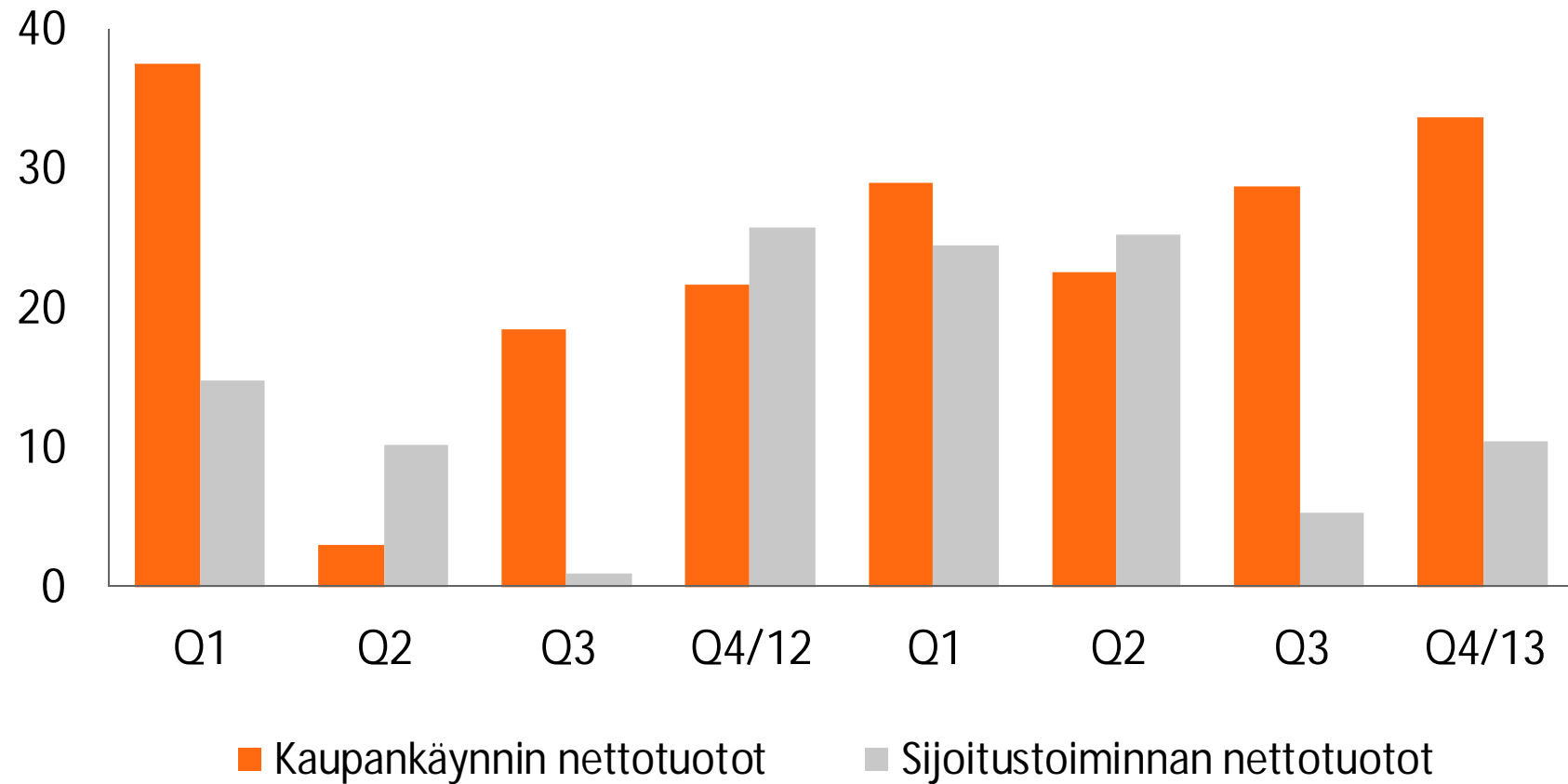
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot vuosineljänneksittäin

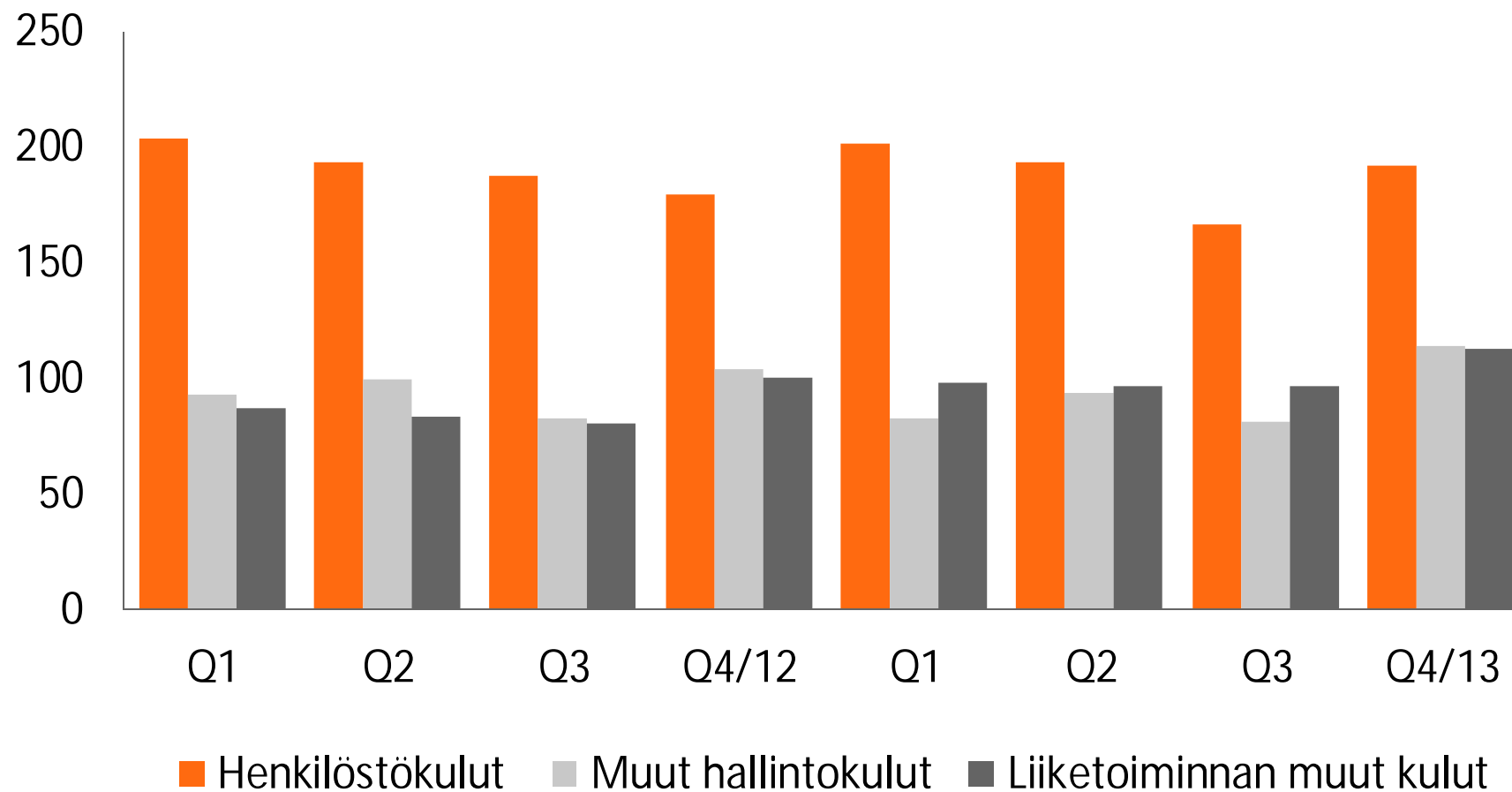
milj. €

OP-Pohjola-ryhmä

Kulut vuosineljänneksittäin

milj. €

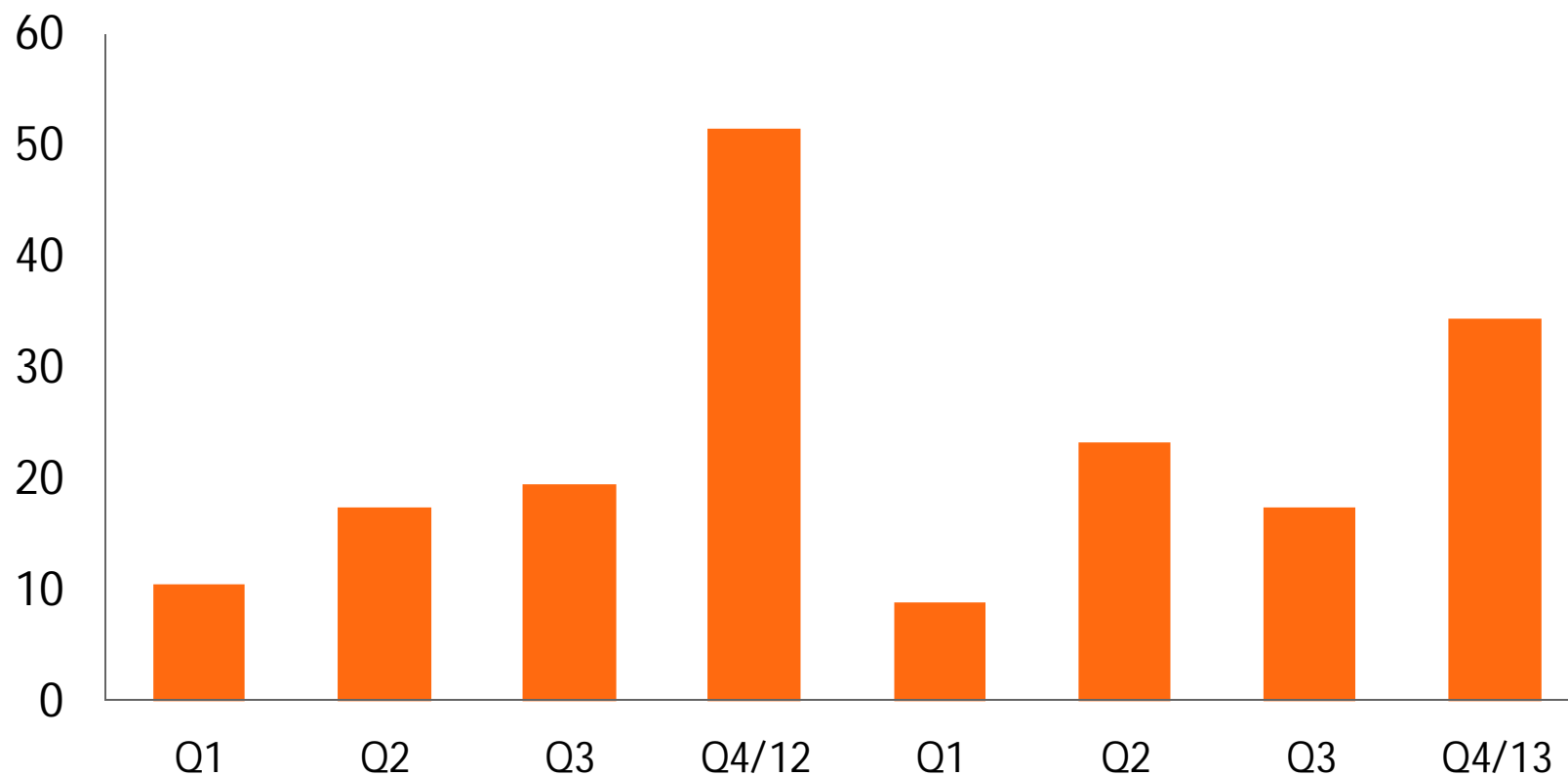

OP-Pohjola-ryhmä

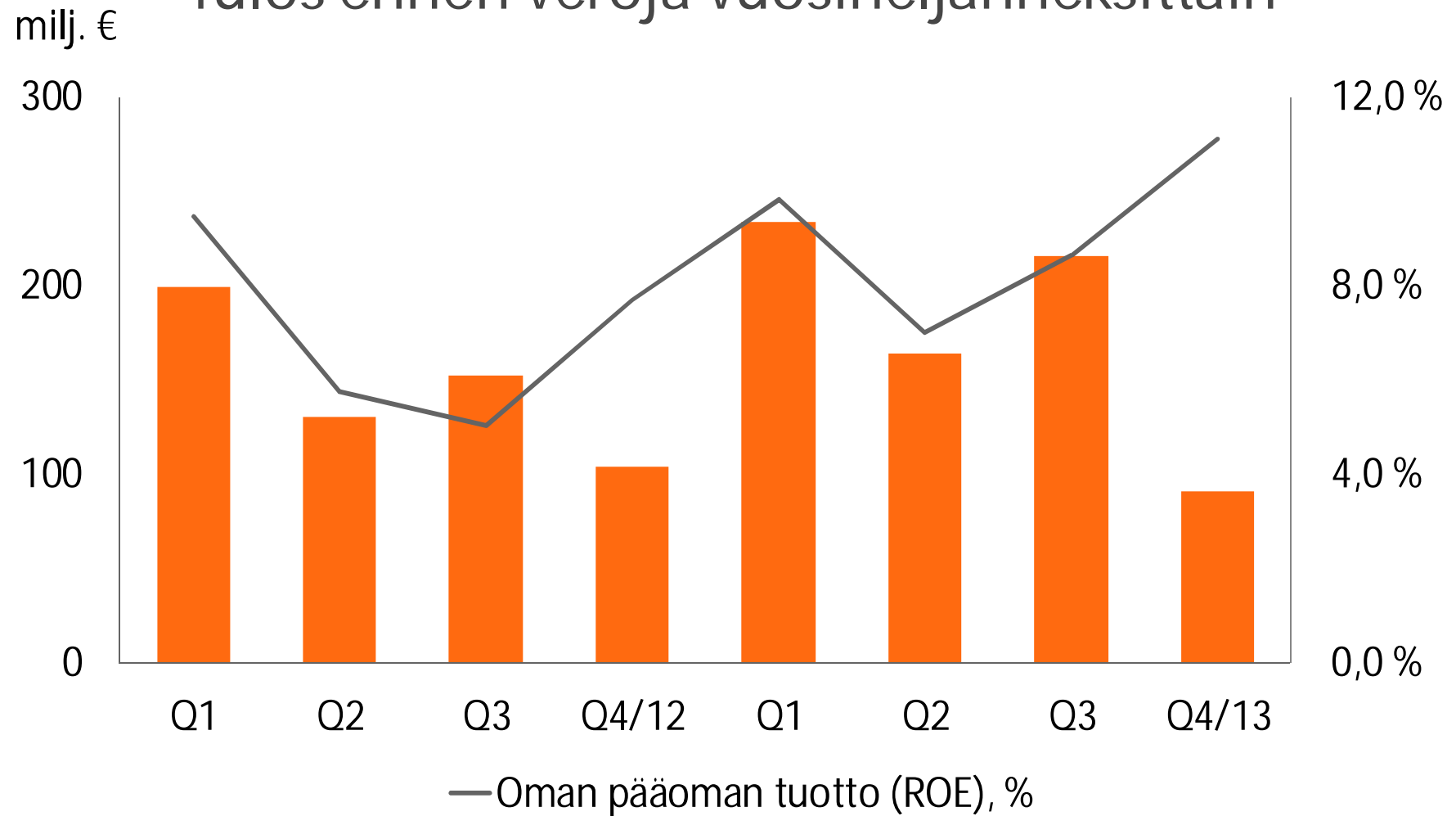
Saamisten arvonalentumiset vuosineljänneksittäin

milj. €

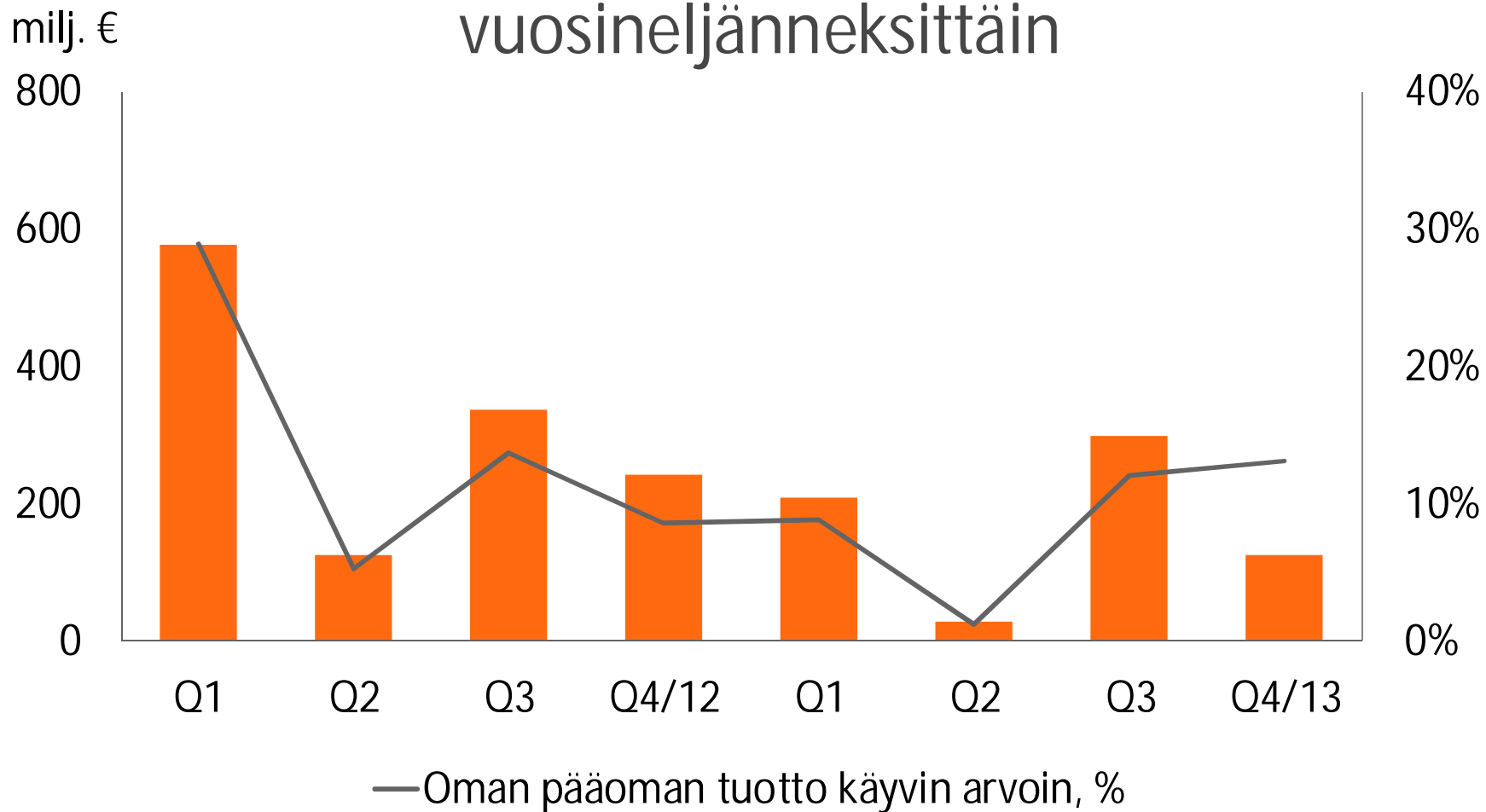
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja vuosineljänneksittäin

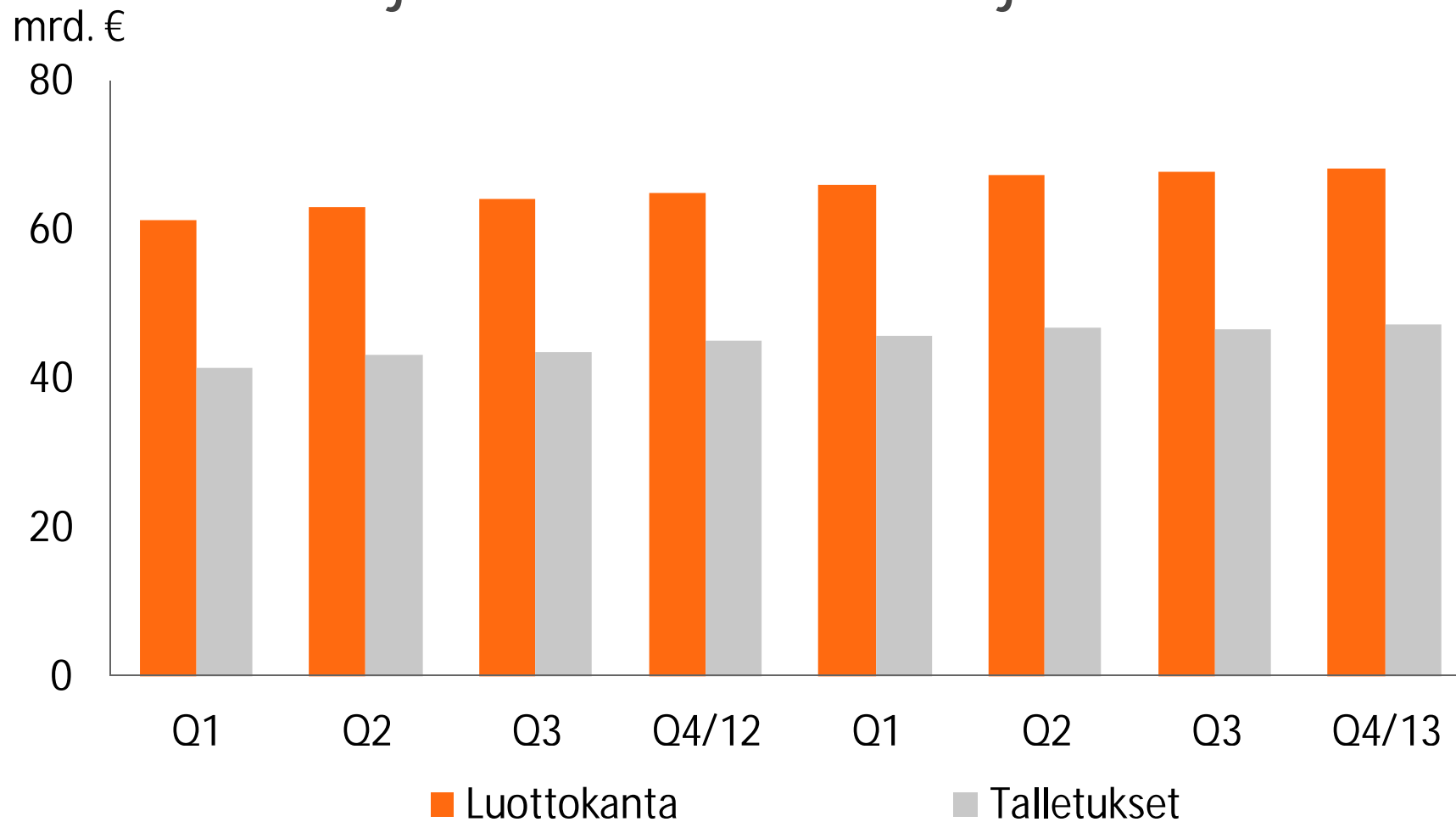
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja käyvin arvoin vuosineljänneksittäin

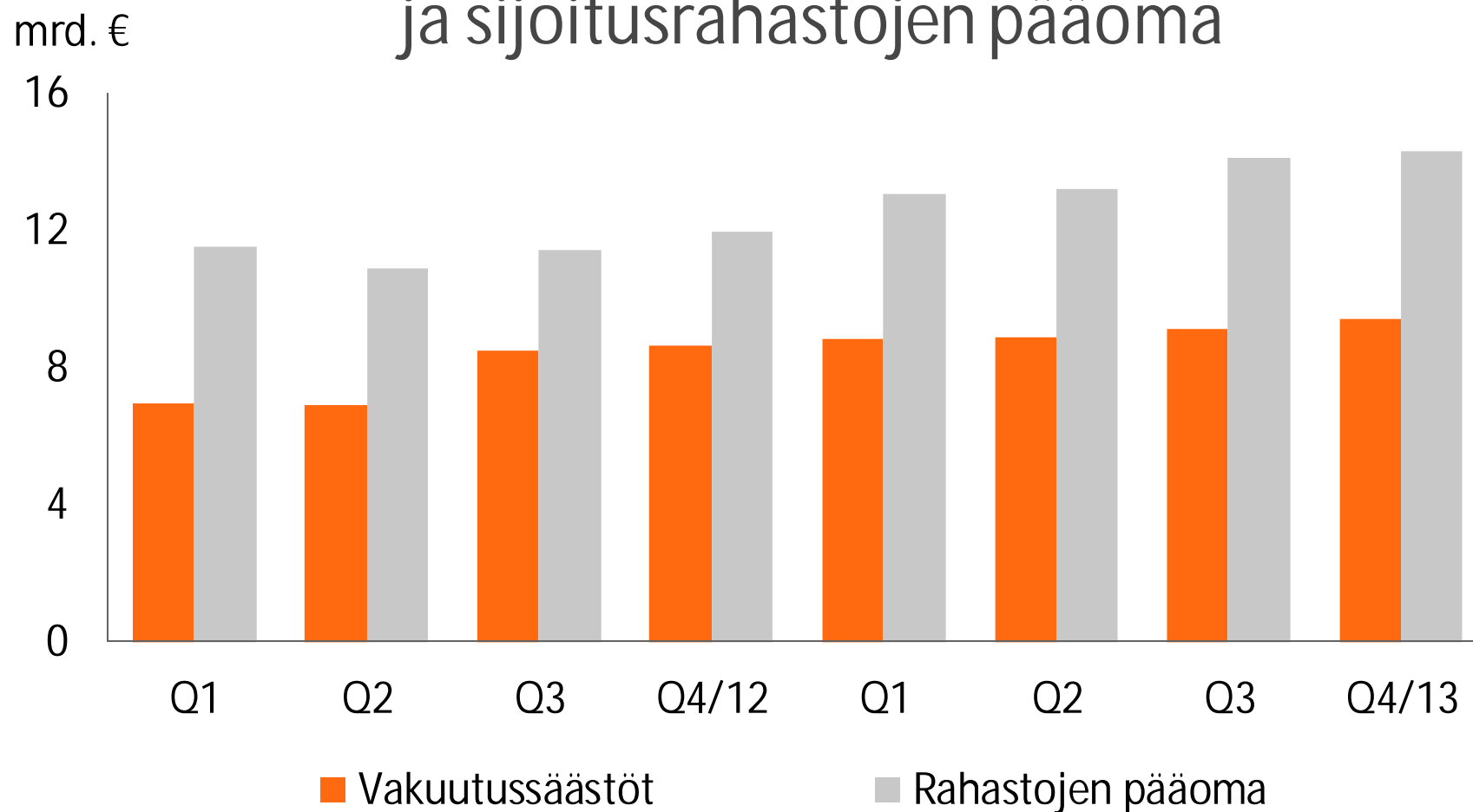
OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset vuosineljänneksittäin

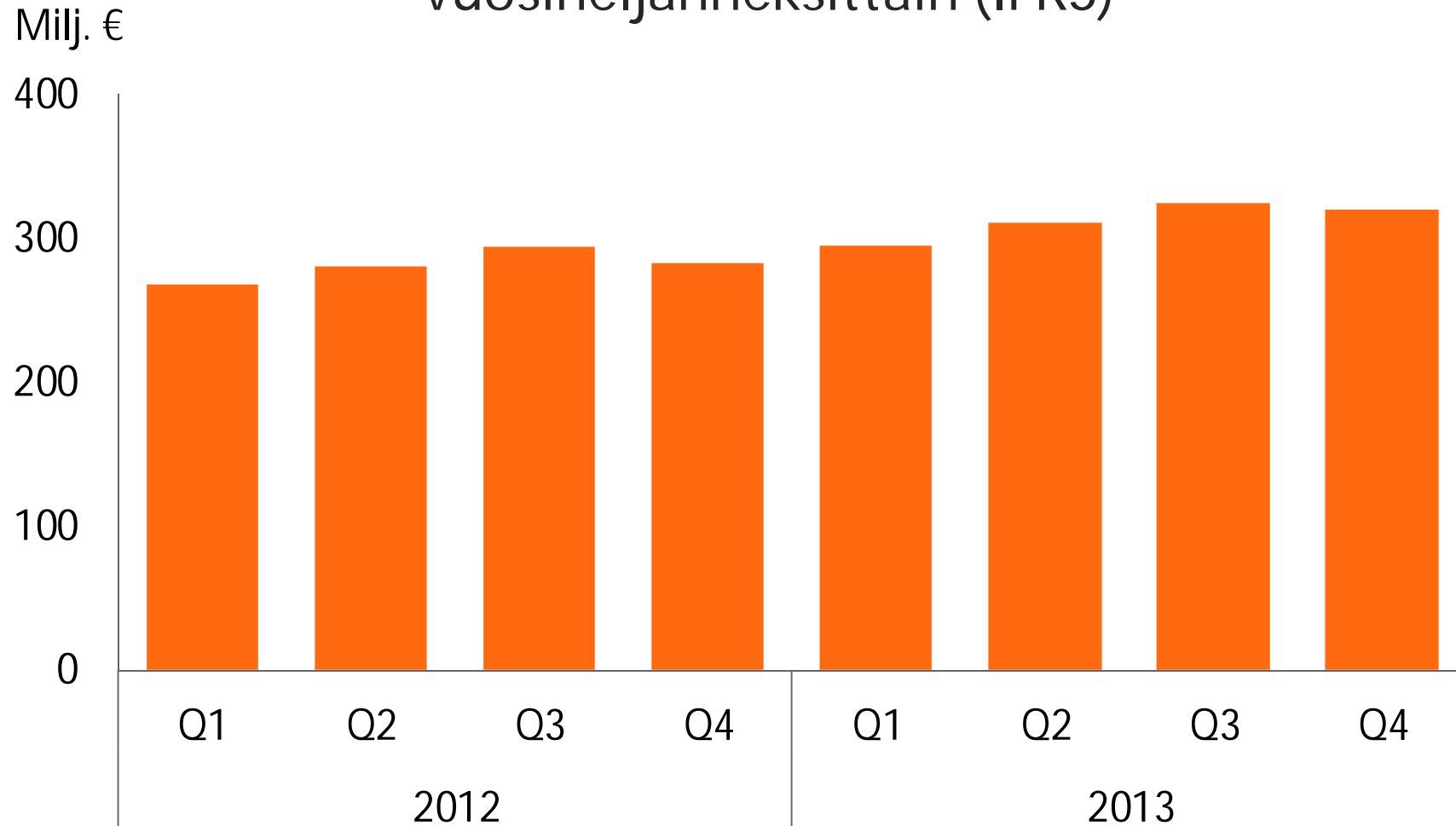
OP-Pohjola-ryhmä

Henkivakuutustoiminnan vakuutussäästöt ja sijoitusrahastojen pääoma

OP-Pohjola-ryhmä

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot vuosineljänneksittäin (IFRS)

Vakavaraisuus

Kaksi eri vakavaraisuussuhdelukua

Luottolaitosvakavaraisuus =
osuuspankkien yhteenliittymän
vakavaraisuus

- Ryhmän toiminta perustuu lakiin talletuspankkien yhteenliittymistä.
- Laki talletuspankkien yhteenliittymistä asettaa osuuspankkien yhteenliittymälle omien varojen vähimmäismäärän, joka lasketaan luottolaitostoiminnasta annetun lain vakavaraisuutta koskevien säännösten mukaan.
- Osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP-Pohjola osk), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä. OP-Pohjola-ryhmän vakuutusyhtiöihin tehdyillä sijoituksilla on merkittävä vaikutus luottolaitosten vakavaraisuussäännösten mukaisesti laskettuun vakavaraisuuteen, vaikka vakuutusyhtiöt eivät kuuluukaan osuuspankkien yhteenliittymään.

Rava-vakavaraisuus =
OP-Pohjola-ryhmän vakavaraisuus

- OP-Pohjola-ryhmä muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (rava) valvonnasta annetun lain tarkoittaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymille on säädetty oma vakavaraisuusvaatimus.
- OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus lasketaan konsolidointimenetelmän mukaisesti.
  - Siinä ryhmittymän taseen mukaisiin omiin pääomiin lisätään sellaisia pankki- tai vakuutusalan säännösten mukaisia omiin varoihin luettavia eriä, jotka eivät sisälly omiin pääomiin.
  - Omiin varoihin ei voida sisällyttää eriä, jotka eivät ole käytettävissä muiden ryhmittymään kuuluvien yritysten tappioiden kattamiseksi.
- Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä muodostuu luottolaitosten konsolidoidusta omien varojen vaateesta ja vakuutusyhtiöiden yhteenlasketuista toimintapääomien vähimmäisvaatimuksista.

Kummankin vakavaraisuussäännösten mukaan tarkasteltuna
OP-Pohjola-ryhmän riskinkantokyky on vahva.

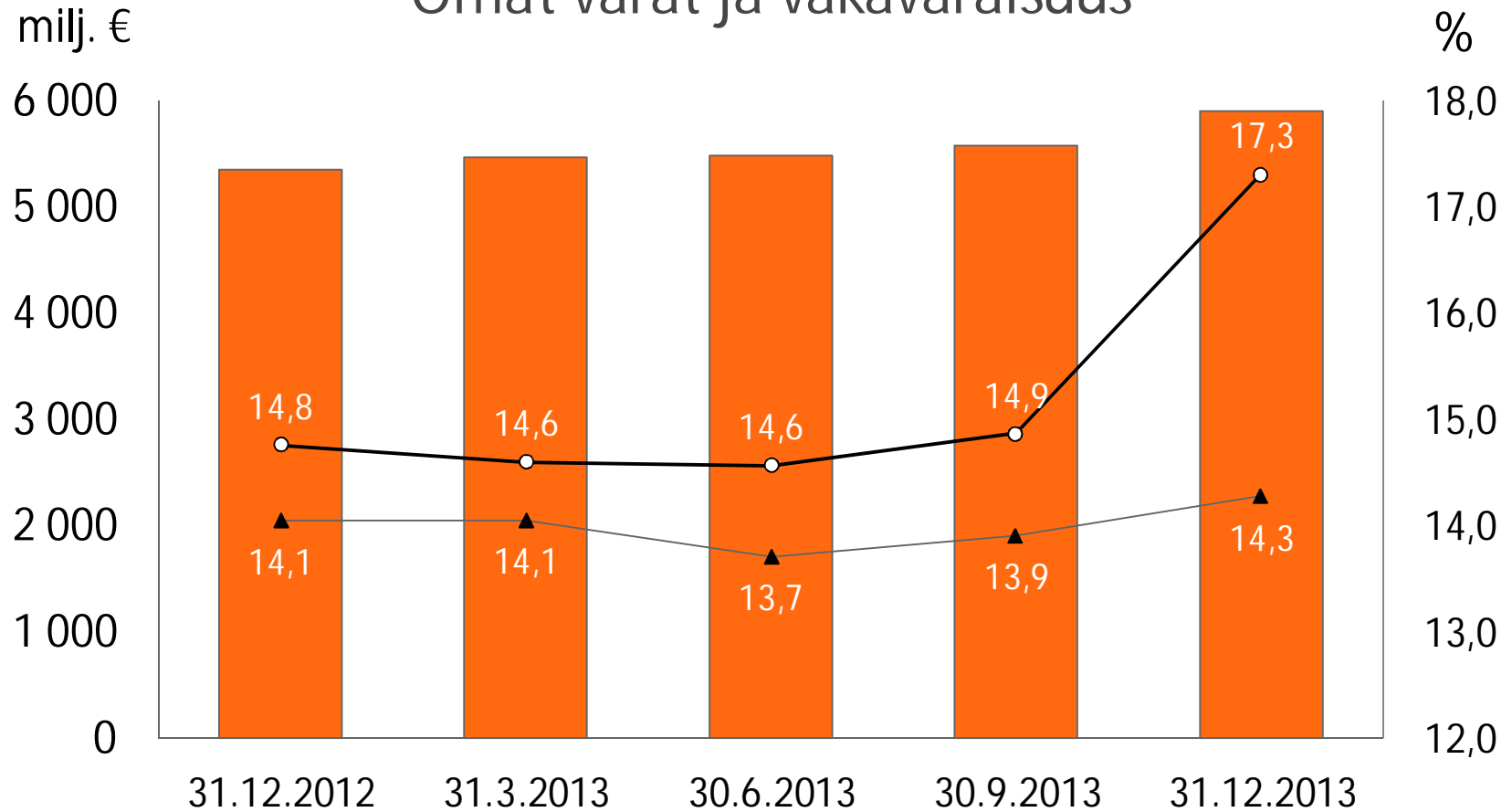

OP-yhteenliittymän vakavaraisuuden luottoriski lasketaan sisäisten luokitusten menetelmällä

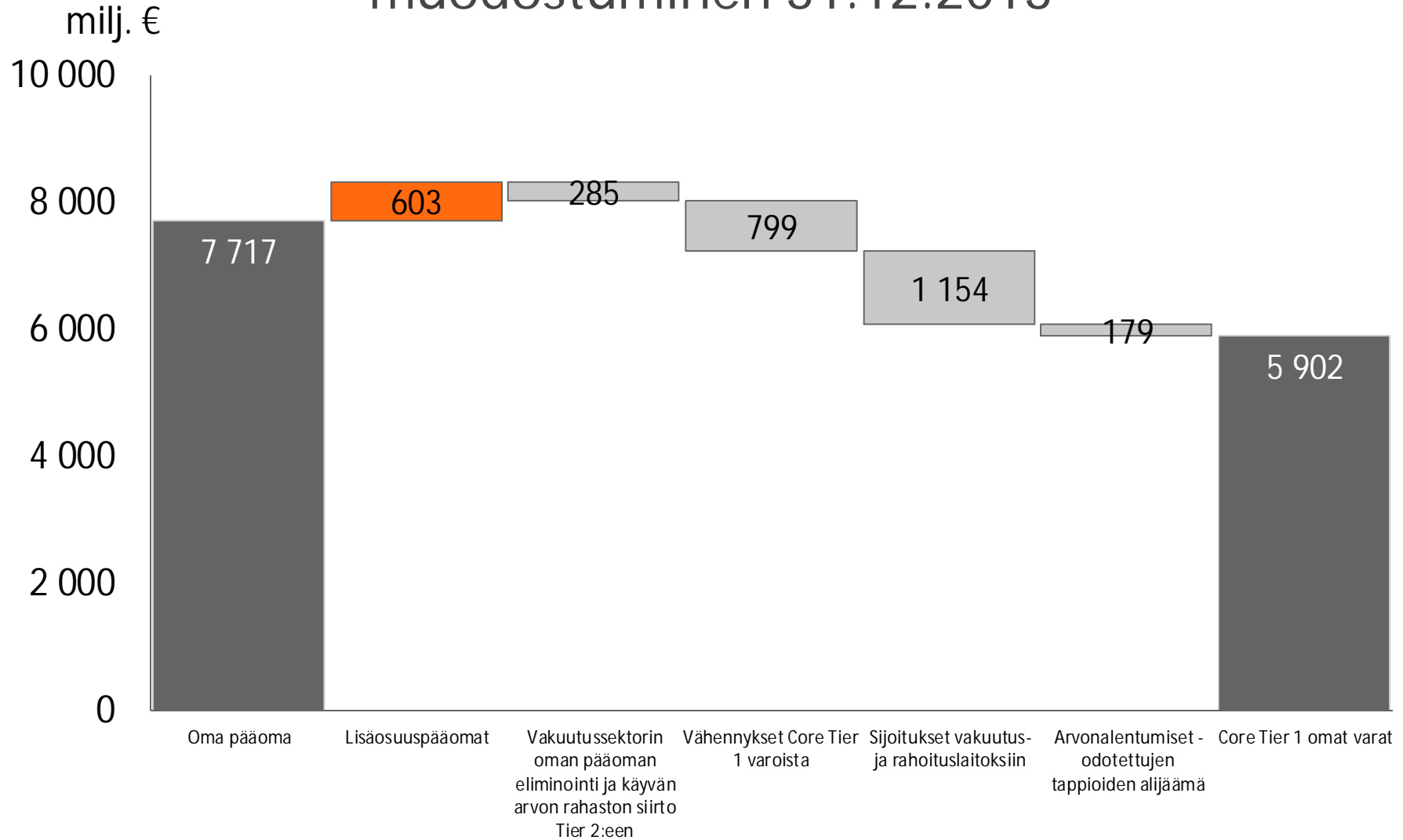
- Sisäisten luokitusten menetelmää (IRBA) sovelletaan vastuuryhmissä
  - Vähittäisvastuut
  - Yritysvastuut (FIRB, perusmenetelmä)
  - Luottolaitosvastuut (FIRB, perusmenetelmä)
- Standardimenetelmää (SA) sovelletaan valtiovastuisiin
- Oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin sovelletaan yksinkertaista- ja PD/LGD-menetelmää

Osuuspankkien yhteenliittymä Omat varat ja vakavaraisuus

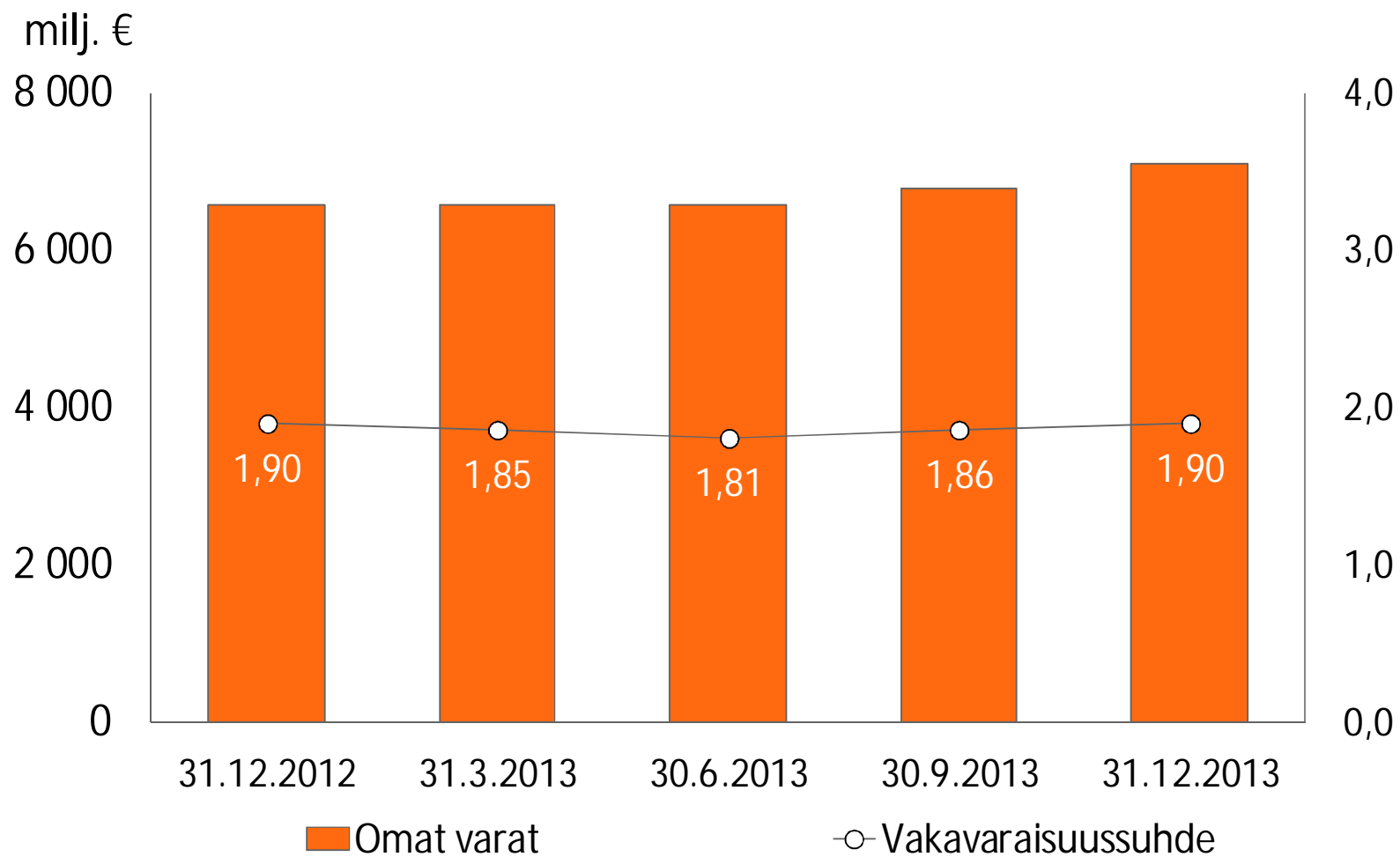
Core Tier 1 omat varat   ▲ Core Tier 1, %   ○ Core Tier 1 ennen siirtymäsäännöksiä, %

Luottolaitoslain mukaisten Core Tier 1 varojen muodostuminen 31.12.2013

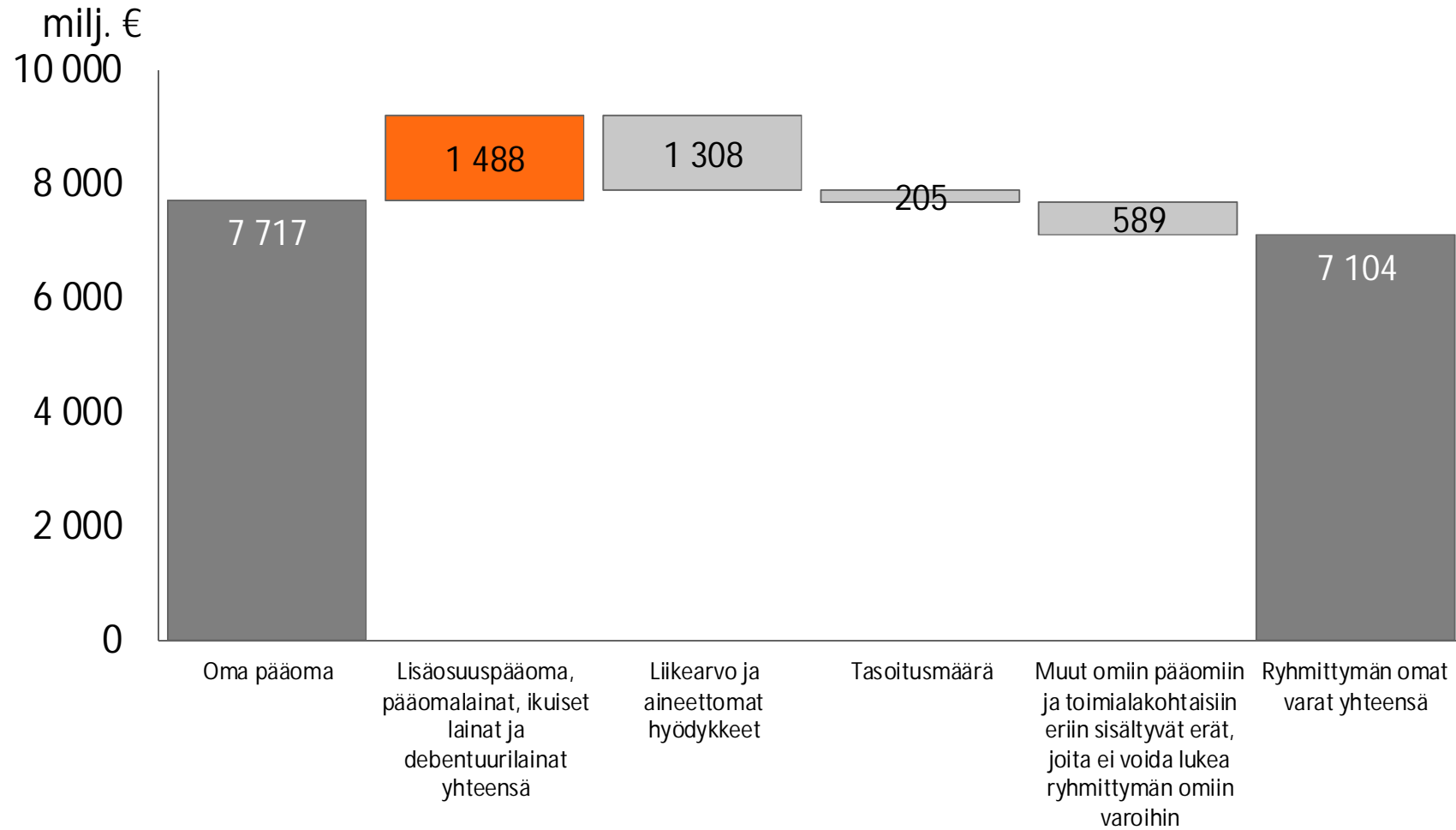

OP-Pohjola-ryhmä

Rava-lain mukainen vakavaraisuus

Rava-lain mukaisten omien varojen muodostuminen 31.12.2013

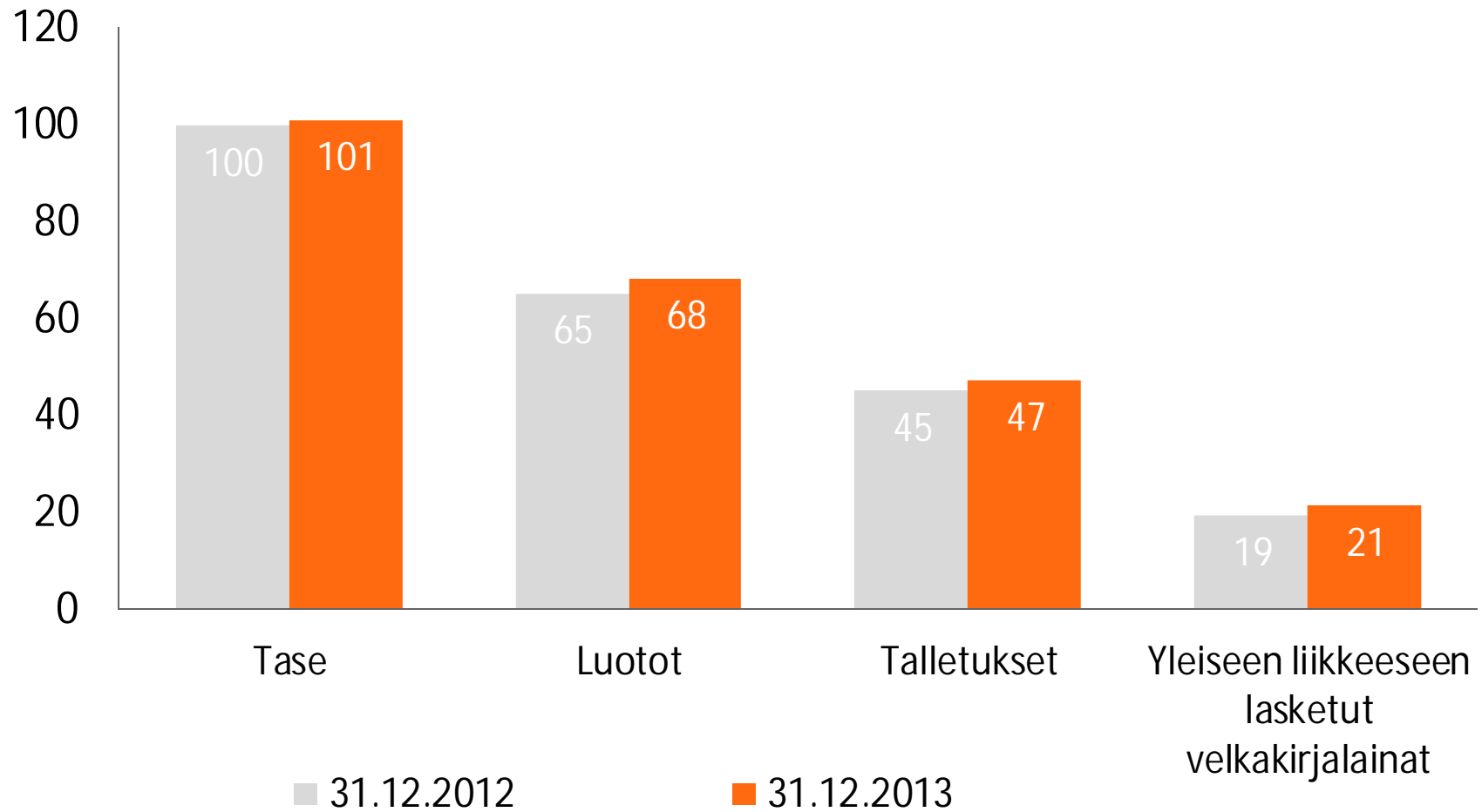

Tase

OP-Pohjola-ryhmä Keskeisiä tase-eriä

mrd. €

OP-Pohjola-ryhmä

Tase

milj. €	31.12.2013	31.12.2012	Muutos	
			milj. e	%
Saamiset luottolaitoksilta	848	840	8	1,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	537	358	179	50,0
Saamiset asiakkailta	68 255	65 161	3 094	4,7
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 497	3 492	5	0,2
Henkivakuutustoiminnan varat	9 880	9 173	707	7,7
Sijoitusomaisuus	8 613	6 596	2 016	30,6
Muut erät	9 352	14 150	-4 797	-33,9
Varat yhteensä	100 981	99 769	1 212	1,2
Velat luottolaitoksille	1 032	1 965	-933	-47,5
Velat asiakkaille	50 175	49 650	525	1,1
Vahinkovakuutustoiminnan velat	2 746	2 592	154	5,9
Henkivakuutustoiminnan velat	9 771	8 970	800	8,9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21 428	19 270	2 159	11,2
Muu vieras pääoma	8 113	10 188	-2 075	-20,4
Oma pääoma	7 717	7 134	582	8,2
Velat ja oma pääoma yhteensä	100 981	99 769	1 212	1,2

OP-Pohjola-ryhmä

Oma pääoma ja osuuspääoma

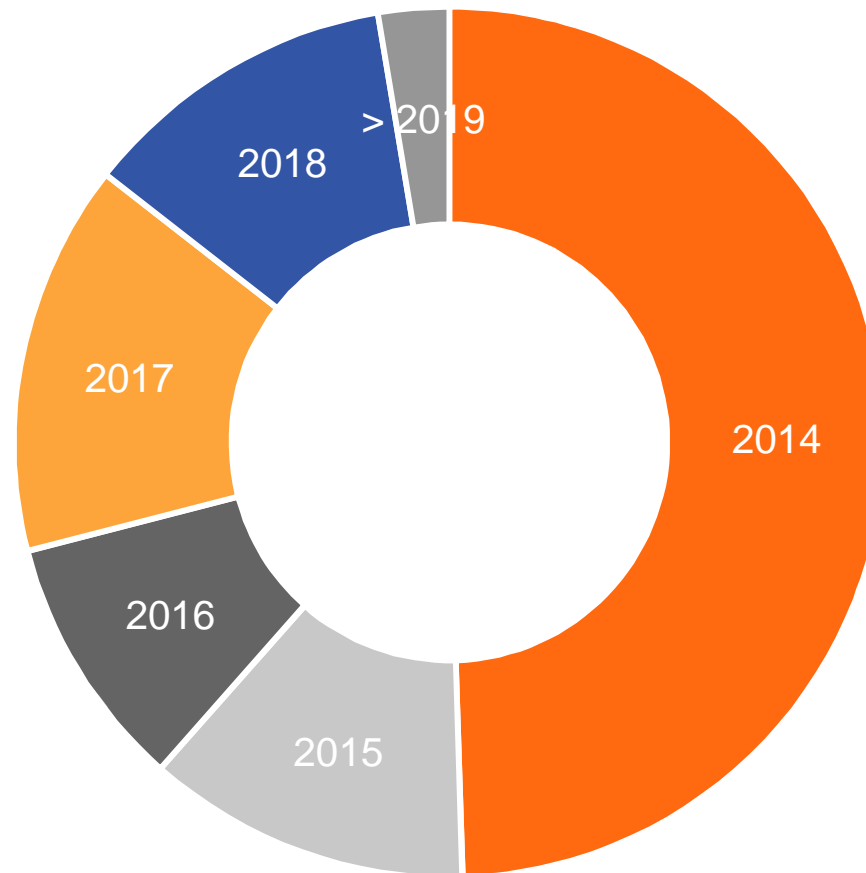
milj. €	31.12.2013	31.12.2012	muutos	
			milj. €	%
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus				
Osakepääoma	199	200	-1	-0,4
Osuuspääoma	140	136	4	2,9
Käyvän arvon rahasto	325	339	-14	-4,2
Muut rahastot	2 739	2 683	57	2,1
Kertyneet voittovarot	4 277	3 752	525	14,0
Vähemmistön osuus	36	24	11	
Oma pääoma yhteensä	7 717	7 134	582	8,2
Osuuspääoma, joka ei sisälly omaan pääomaan	606	666	-61	-9,1

OP-Pohjola-ryhmä

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjalainat

Erääntyminen 31.12.2013

yhteensä 21,4 mrd. €

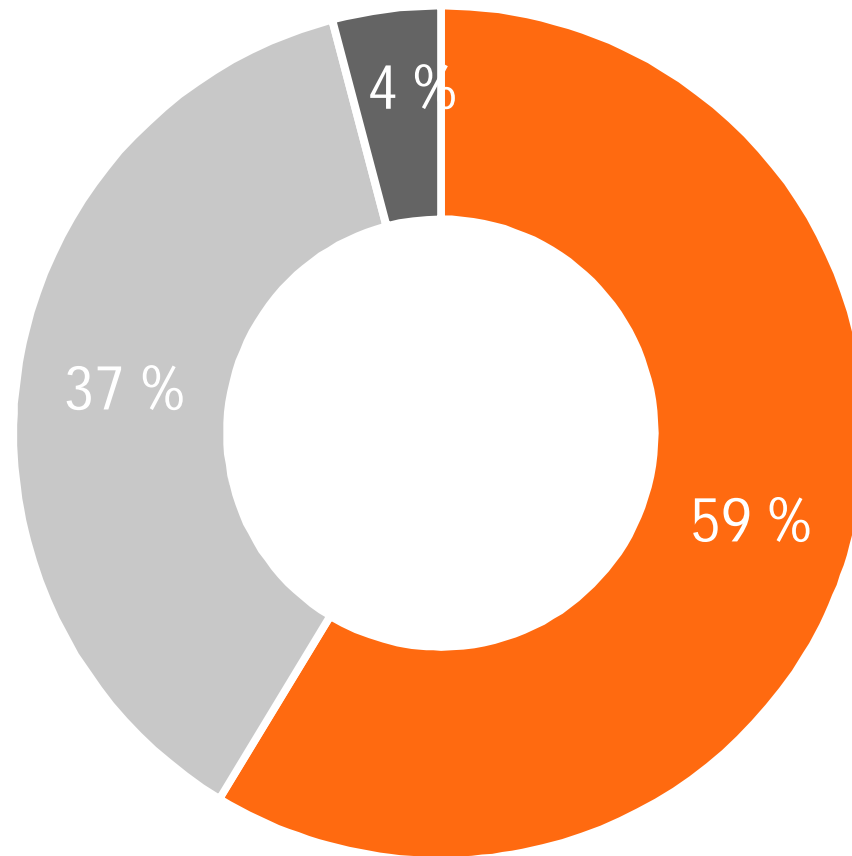

Luotot ja asiakasvarat

OP-Pohjola-ryhmä

Talletukset

31.12.2013

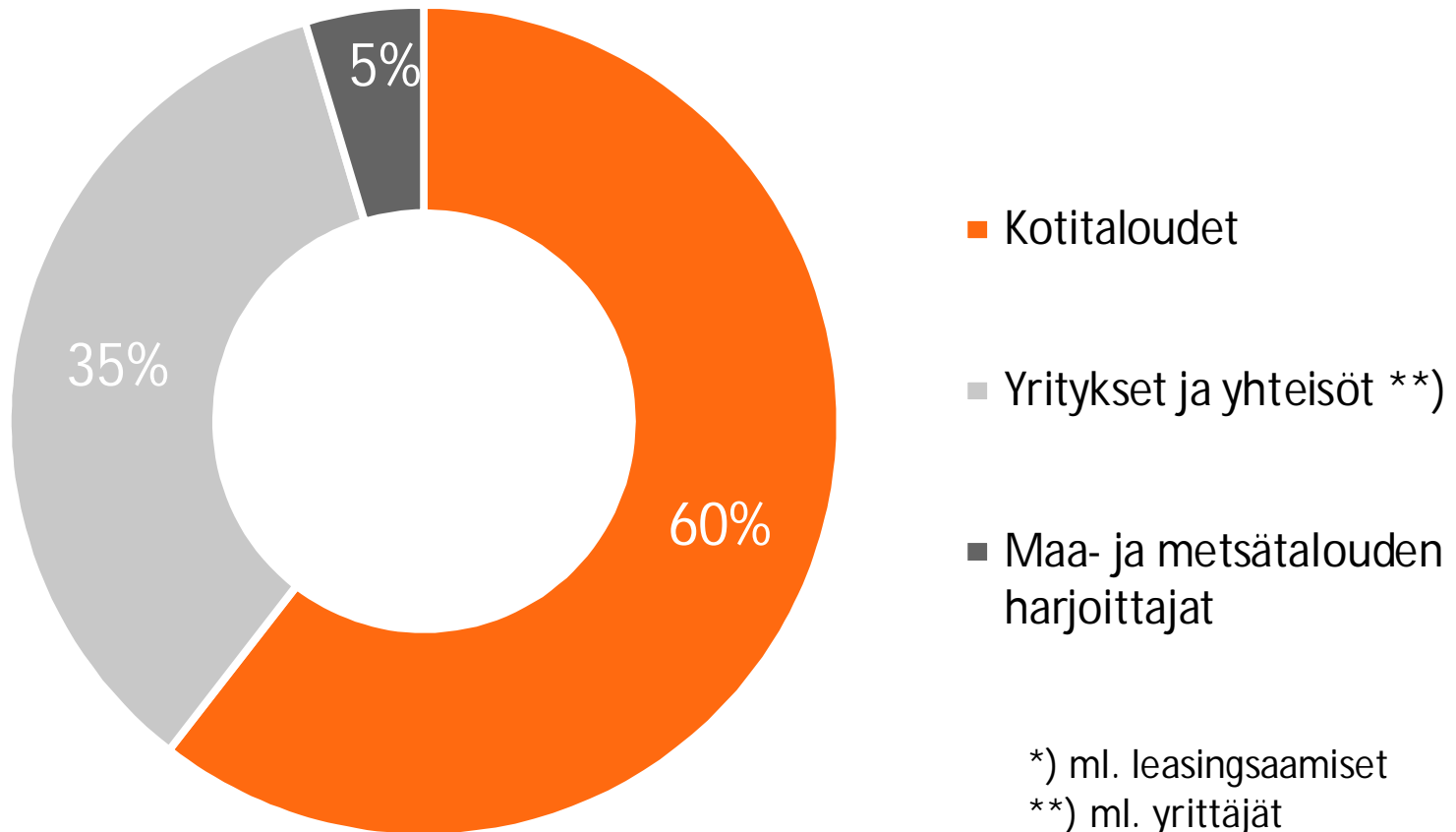

- Kotitaloudet
- Yritykset ja yhteisöt *)
- Maa- ja metsätalouden harjoittajat

*) ml. yrittäjät

OP-Pohjola-ryhmä
Luotot* asiakasryhmittäin
31.12.2013

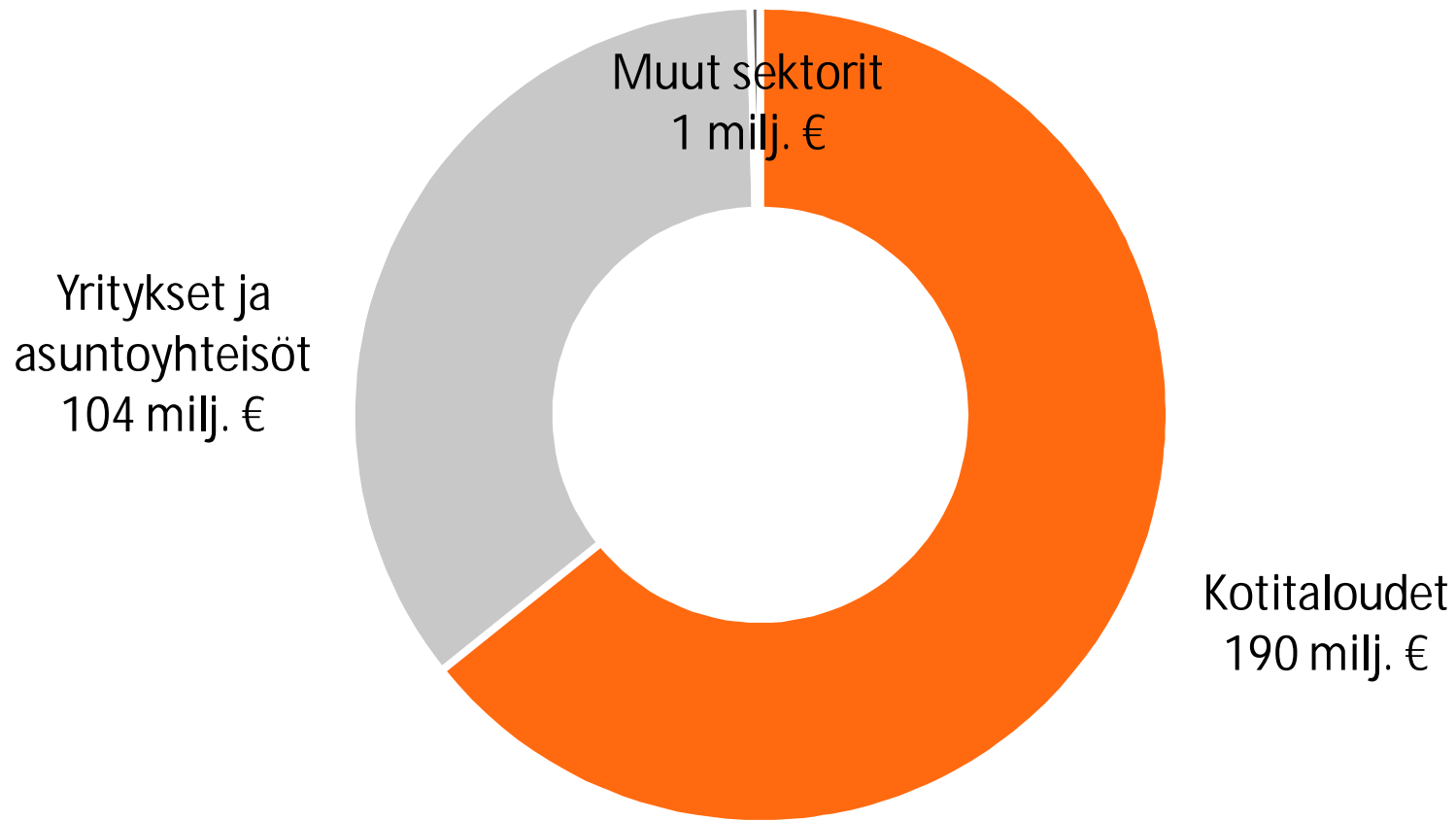

OP-Pohjola-ryhmä

Luotto- ja takauskanta sektoreittain

Milj. €	31.12.2013	31.12.2012	milj. €	Muutos, %
Koti- ja ulkomaiset yritykset ja asuntoyhteisöt	25 448	23 725	1 722	7,3
Asuntojen vuokraus ja hallinta ml. asuntoyhteisöt	5 535	4 831	703	14,6
Muiden kiinteistöjen hallinta	3 262	3 021	242	8,0
Kauppa	2 669	2 607	61	2,4
Rakentaminen	1 752	1 648	104	6,3
Palvelut	1 689	1 697	-8	-0,5
Kuljetus ja varastointi	1 488	1 550	-62	-4,0
Kone- ja laitteollisuus (ml.huolto)	1 428	1 264	164	12,9
Energia	1 174	617	557	90,4
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	1 086	1 095	-10	-0,9
Omien kiinteistöjen kauppa	909	1 064	-155	-14,6
Maatalous, metsätalous, kalatalous	806	823	-17	-2,1
Metsäteollisuus	696	657	39	6,0
Metalliteollisuus	615	647	-32	-5,0
Elintarviketeollisuus	578	581	-3	-0,6
Kemian teollisuus	333	345	-12	-3,6
Muu teollisuus	265	336	-70	-20,9
Muut yritykset	1 164	942	222	23,5
Julkisyhteisöt ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 294	1 262	32	2,5
Kotitaloudet	44 385	42 689	1 696	4,0
Oikaisuerät ja muut sektorit	-26	49	-75	
Yhteensä	71 101	67 726	3 375	5,0

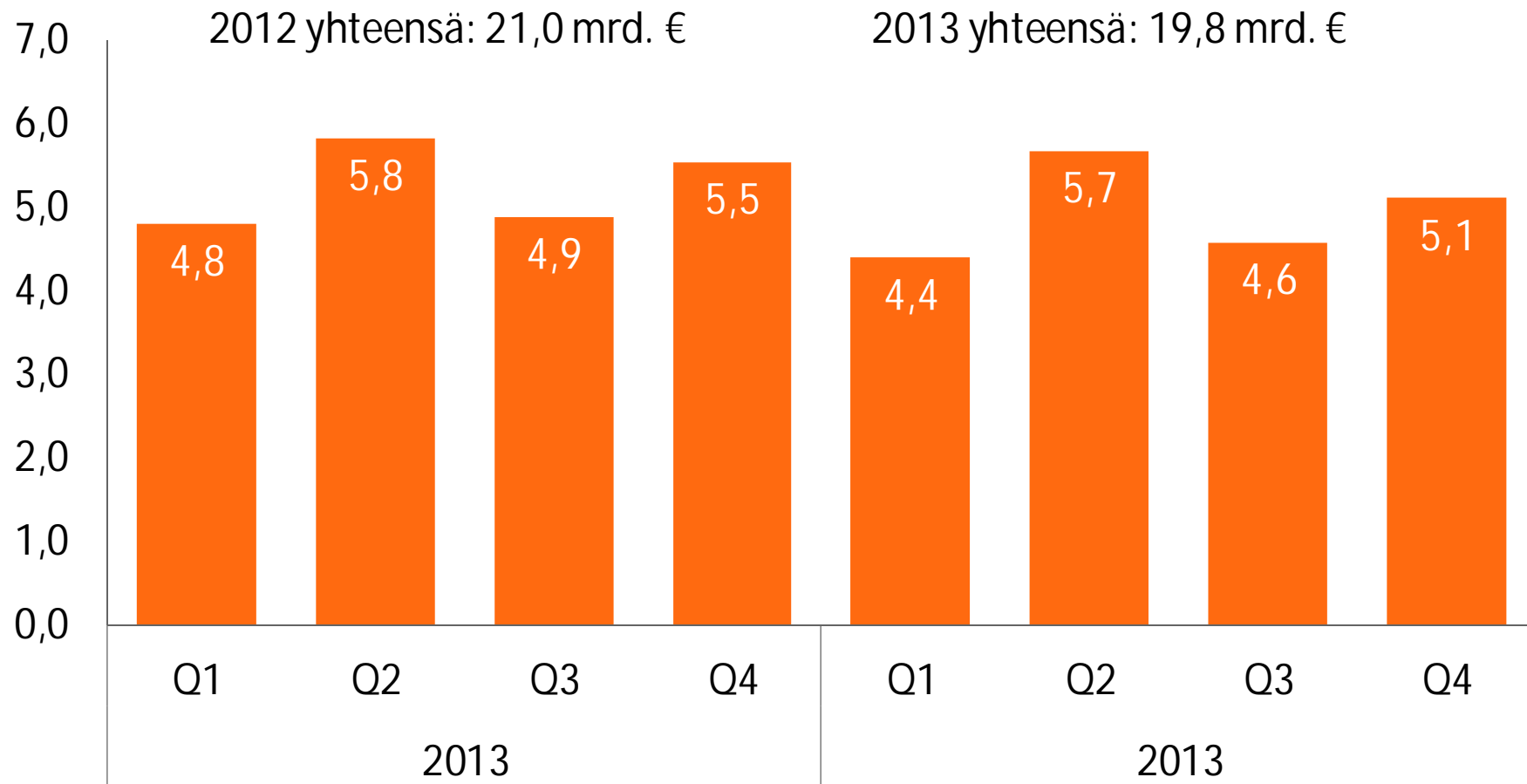
OP-Pohjola-ryhmä
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset
31.12.2013
Yhteensä 295 milj.€

OP-Pohjola-ryhmä

Uudet nostetut luotot vuosineljänneksittäin

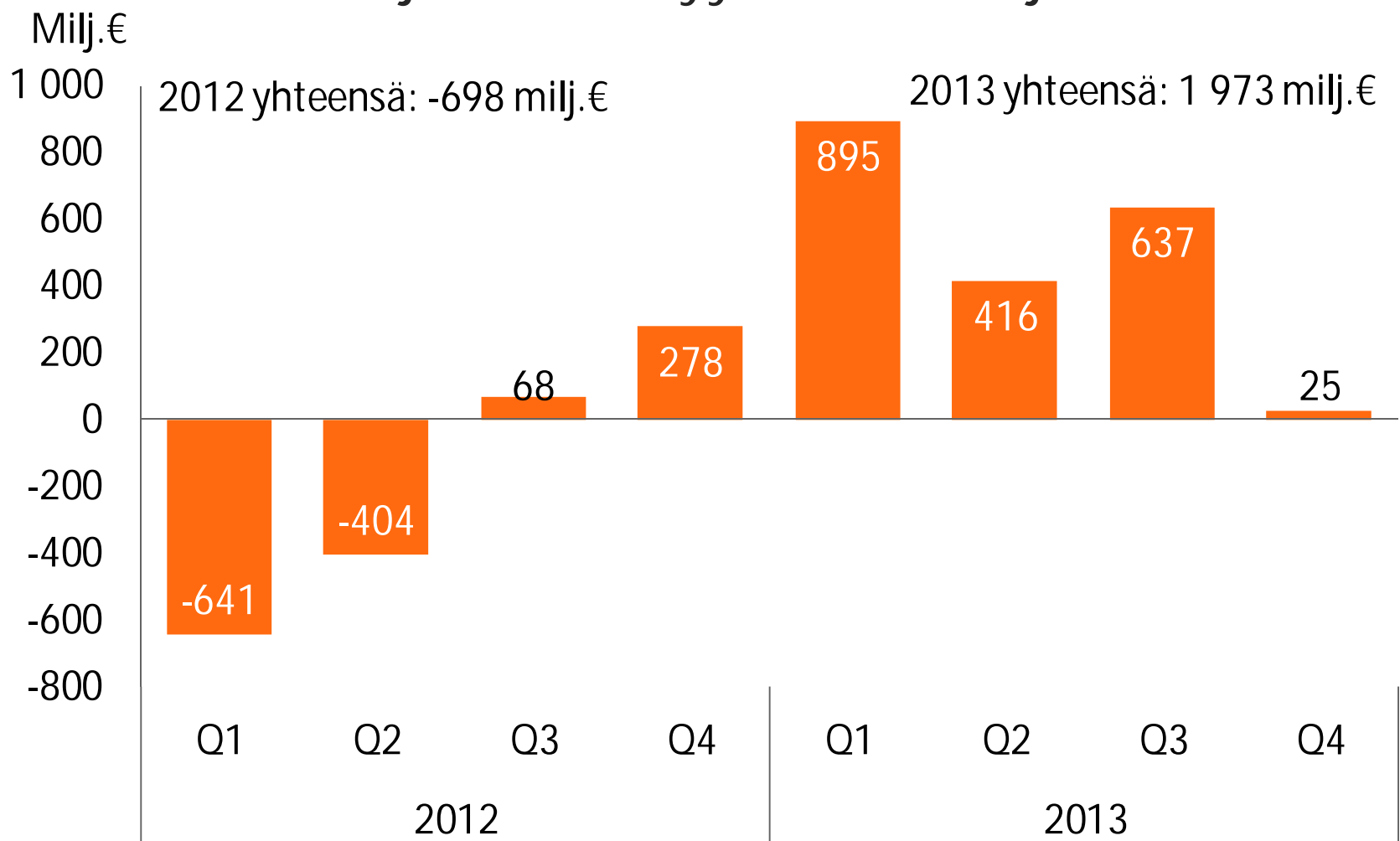
mrd.€

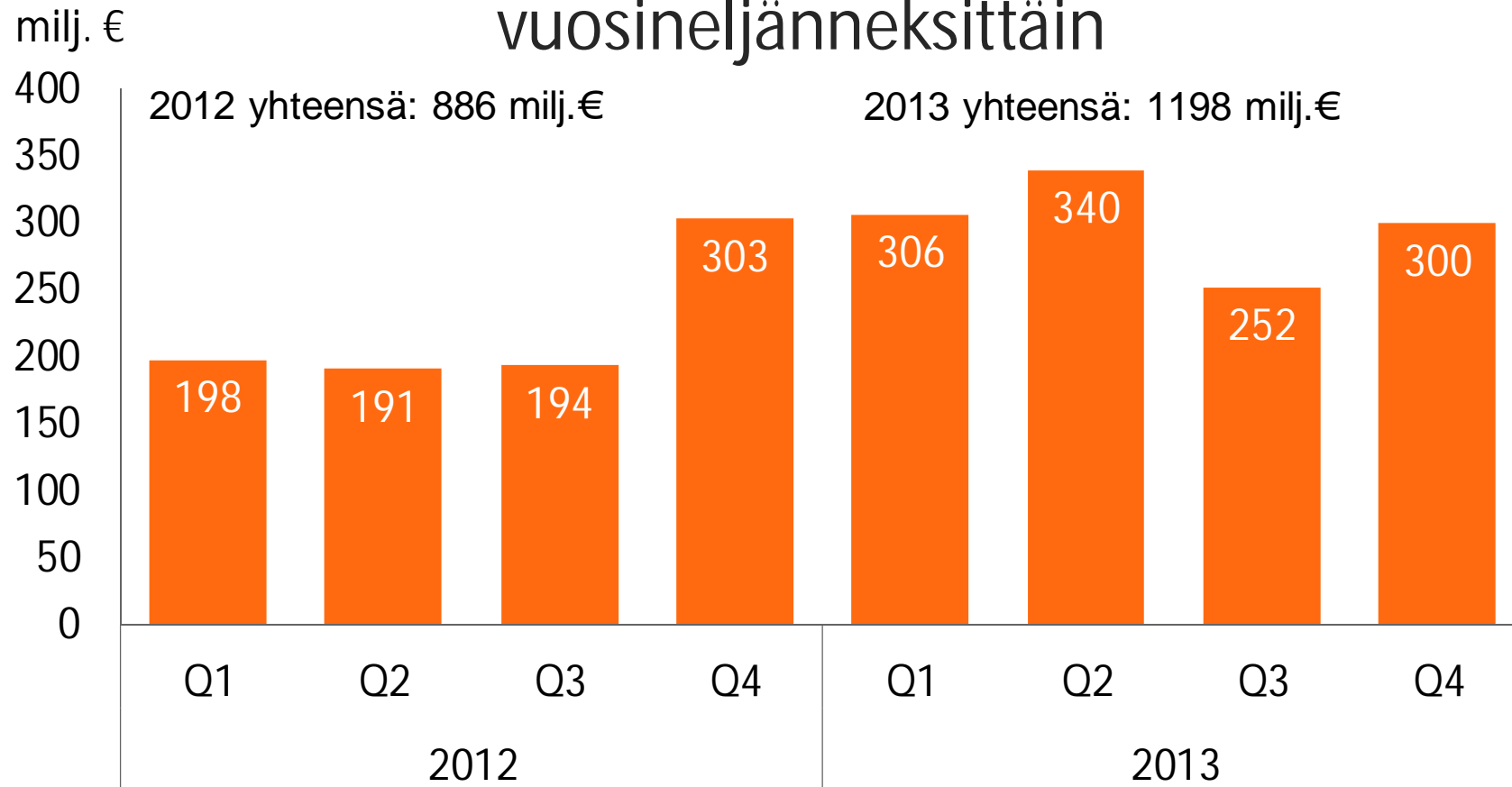
OP-Pohjola-ryhmä

Rahastojen nettomyynti vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja eläkevakuutusten maksutulo vuosineljänneksittäin

Asiakkaat, jäsenet, ym.

OP-Pohjola-ryhmä

Asiakaskannan jakautuminen

1 000 asiakasta

5 000

4 000

3 000

2 000

1 000

0

12/05

12/06

12/07

12/08

12/09

12/10

12/11

12/12

12/13

■ Pankkiasiakkaat

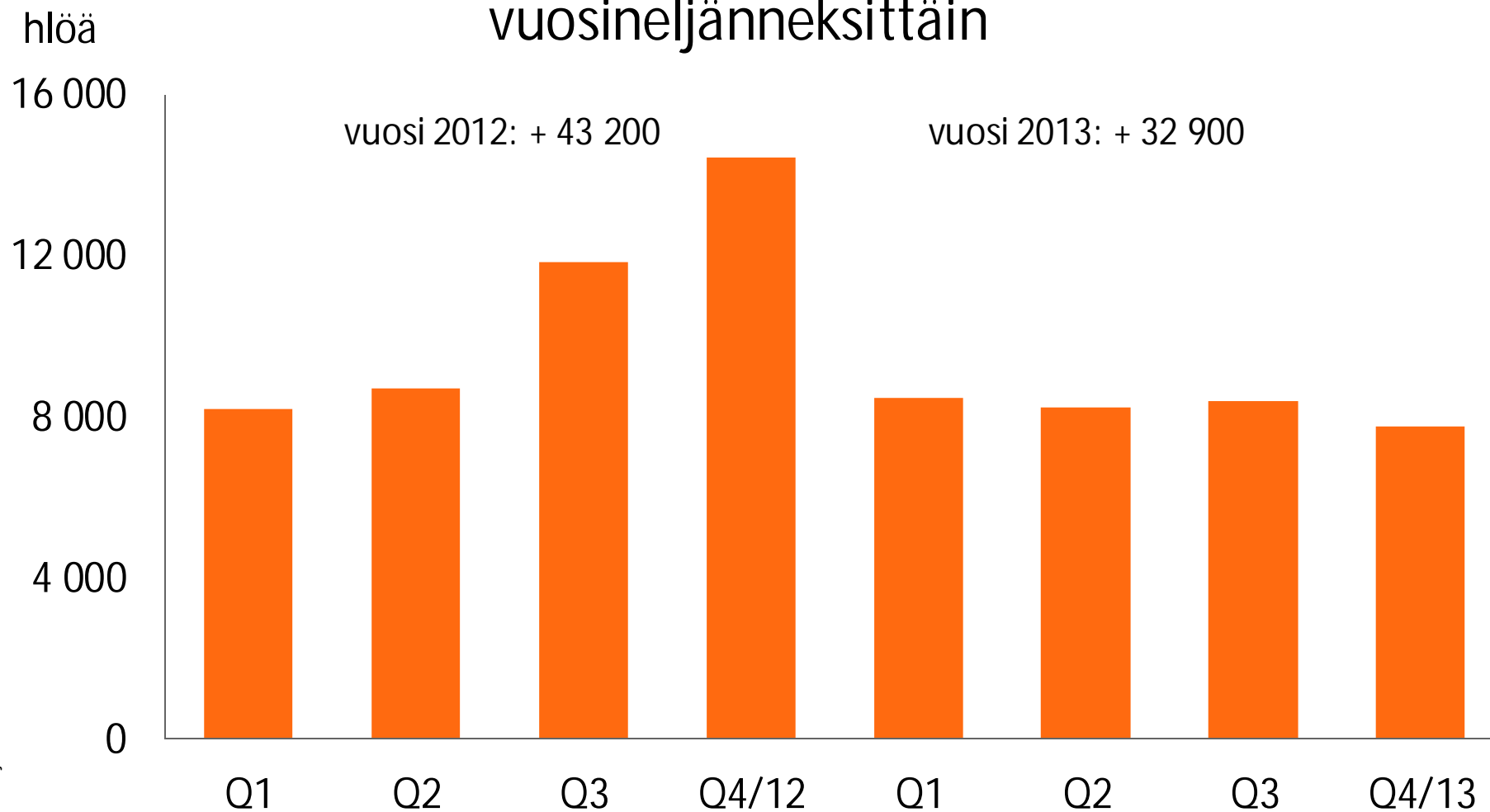
■ Pankki- ja vahinkovakuutusas.

■ Vahinkovakuutusasiakkaat

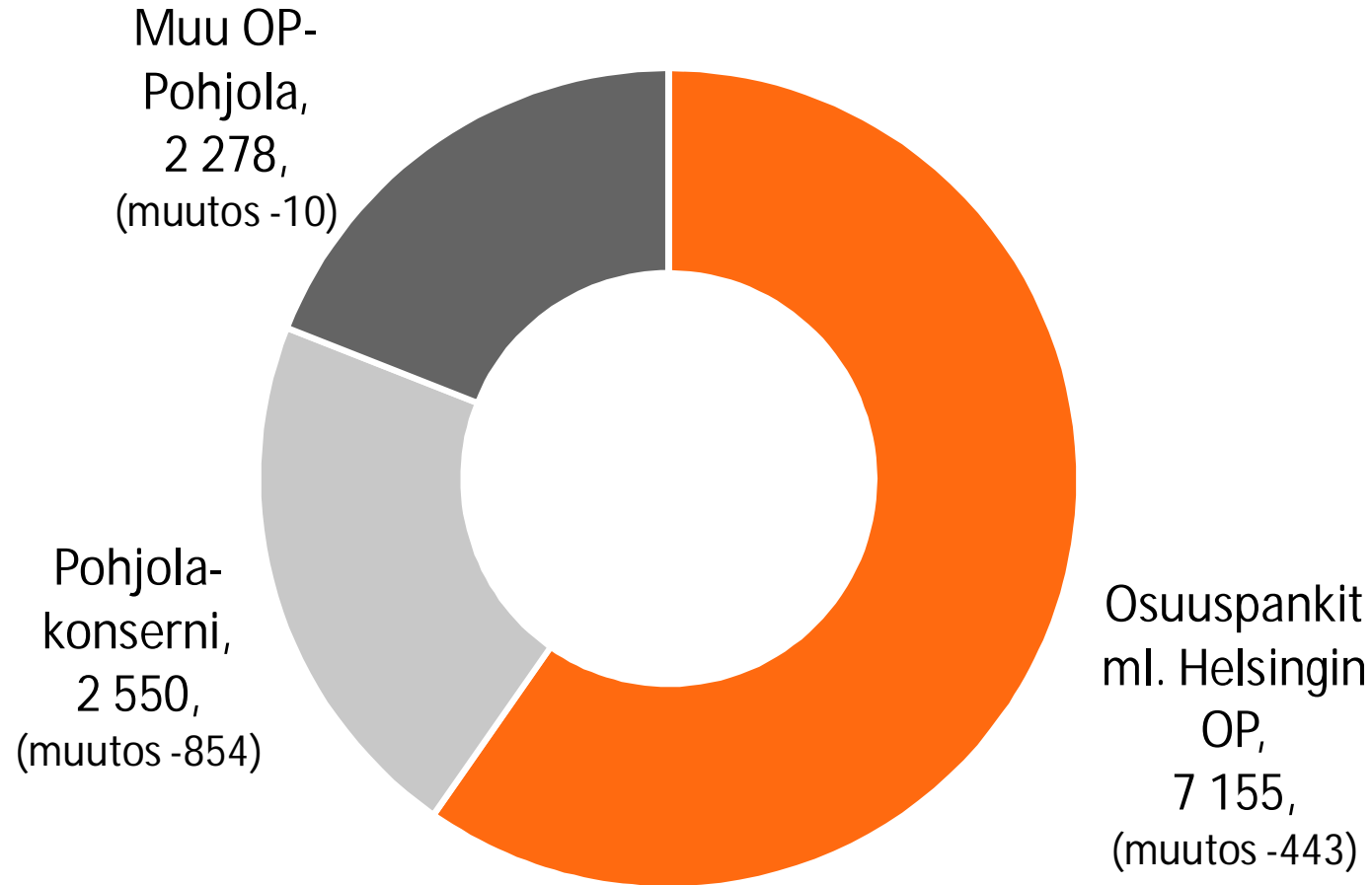
OP-Pohjola-ryhmä

Omistajajäsenten nettolisäys vuosineljänneksittäin

OP-Pohjola-ryhmän henkilöstö 31.12.2013

yhteensä 11 983 henkilöä (-1 307 vuodessa)

OP-Pohjola-ryhmän palveluverkosto

	Joulukuu 2013	12 kk:n muutos
Kävijämäärät op.fi	11 009 347	+2 %
Kävijämäärät OP-Mobiili	2 896 120	+382 %
Pivo-sovelluksen kävijämäärät	759 169	n/a
Henkilöasiakkaiden verkkopalvelusopimukset	1 612 130	+50 324 kpl
Pankkien toimipaikat	485	-34 kpl
joissa sekä vahinkovakuutus- että pankkipalvelut	353	-2 kpl
Private banking -toimipaikat	38	+1 kpl
OP-Kiinteistökeskusten-toimipaikat	170	+/- 0
Internet-asiakaspäätteet	498	-32
Seuraajat Facebookissa (OP-Pohjola ja osuuspankit)	105 367	+97 795
Seuraajat Twitterissa	1 804	+1 099
Seuraajat LinkedInissä (OP-Pohjola ja Pohjola yhteensä)	4 172	+1 816
Lisäksi asiakaskontakteja puhelinpalvelussa vuonna 2013	2,5 miljoonaa	

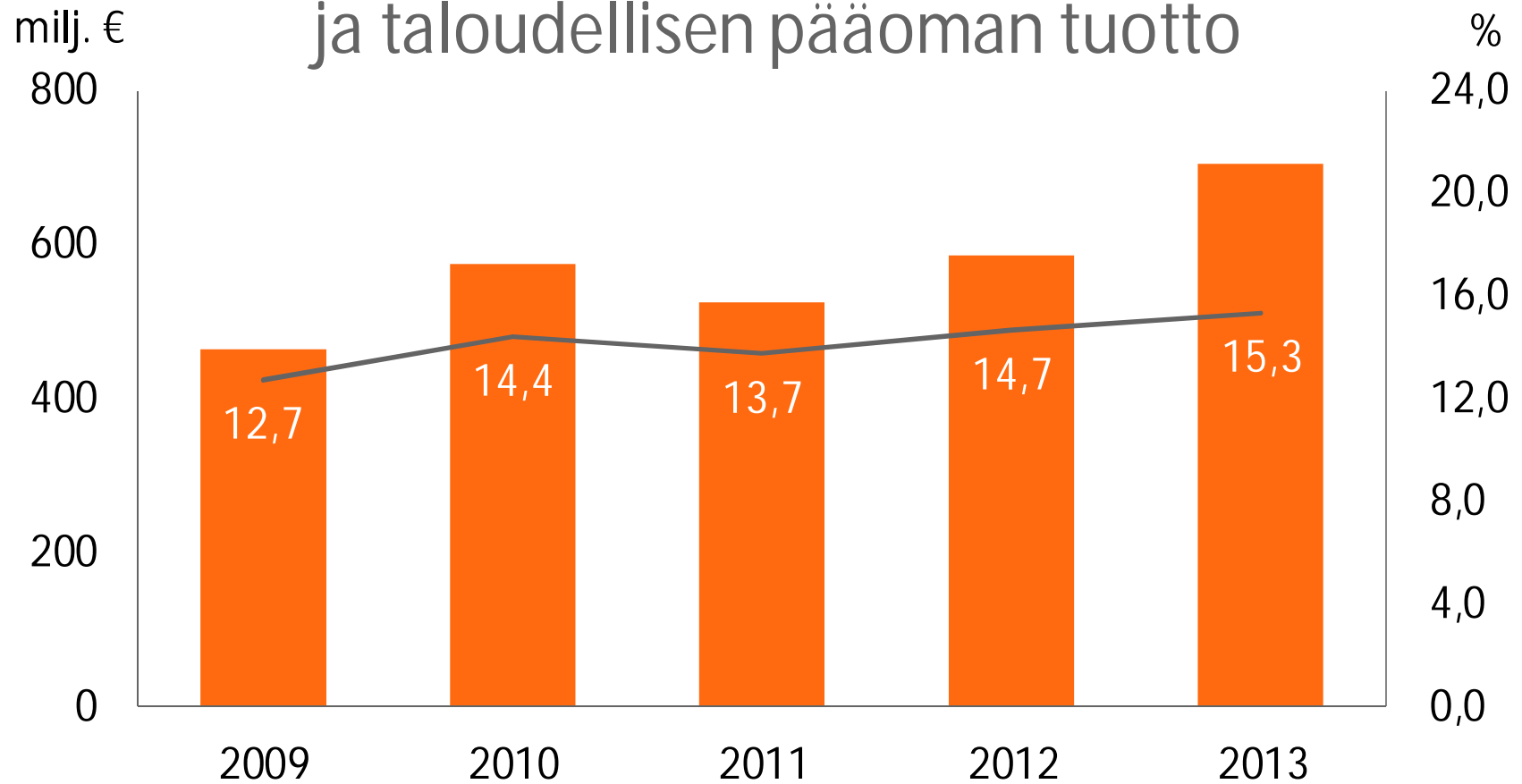

5-vuotisaikasarjat

OP-Pohjola-ryhmä Tulos ennen veroja

ja taloudellisen pääoman tuotto

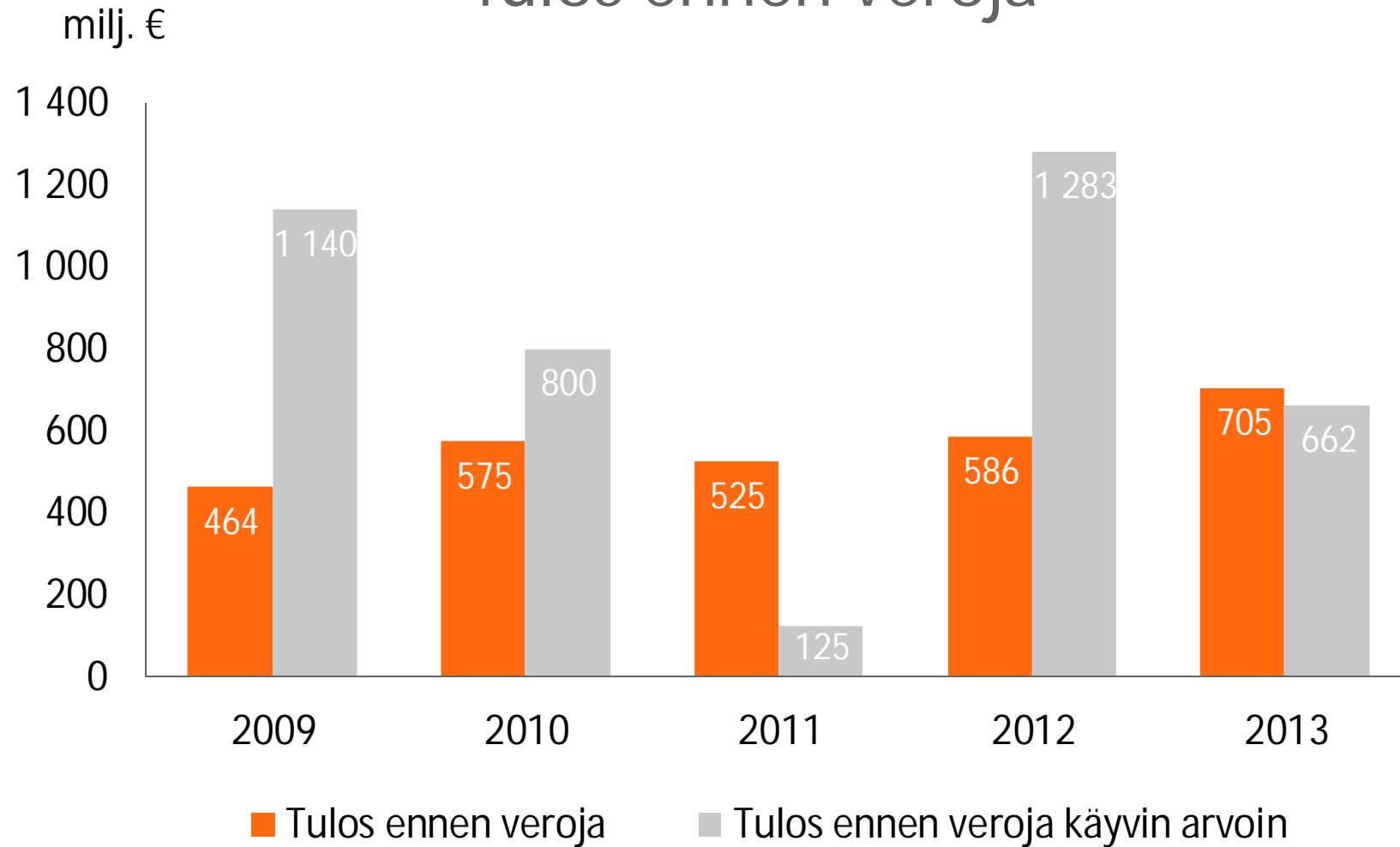

■ Tulos ennen veroja — Taloudellisen pääoman tuotto (liukuva 12 kk), %

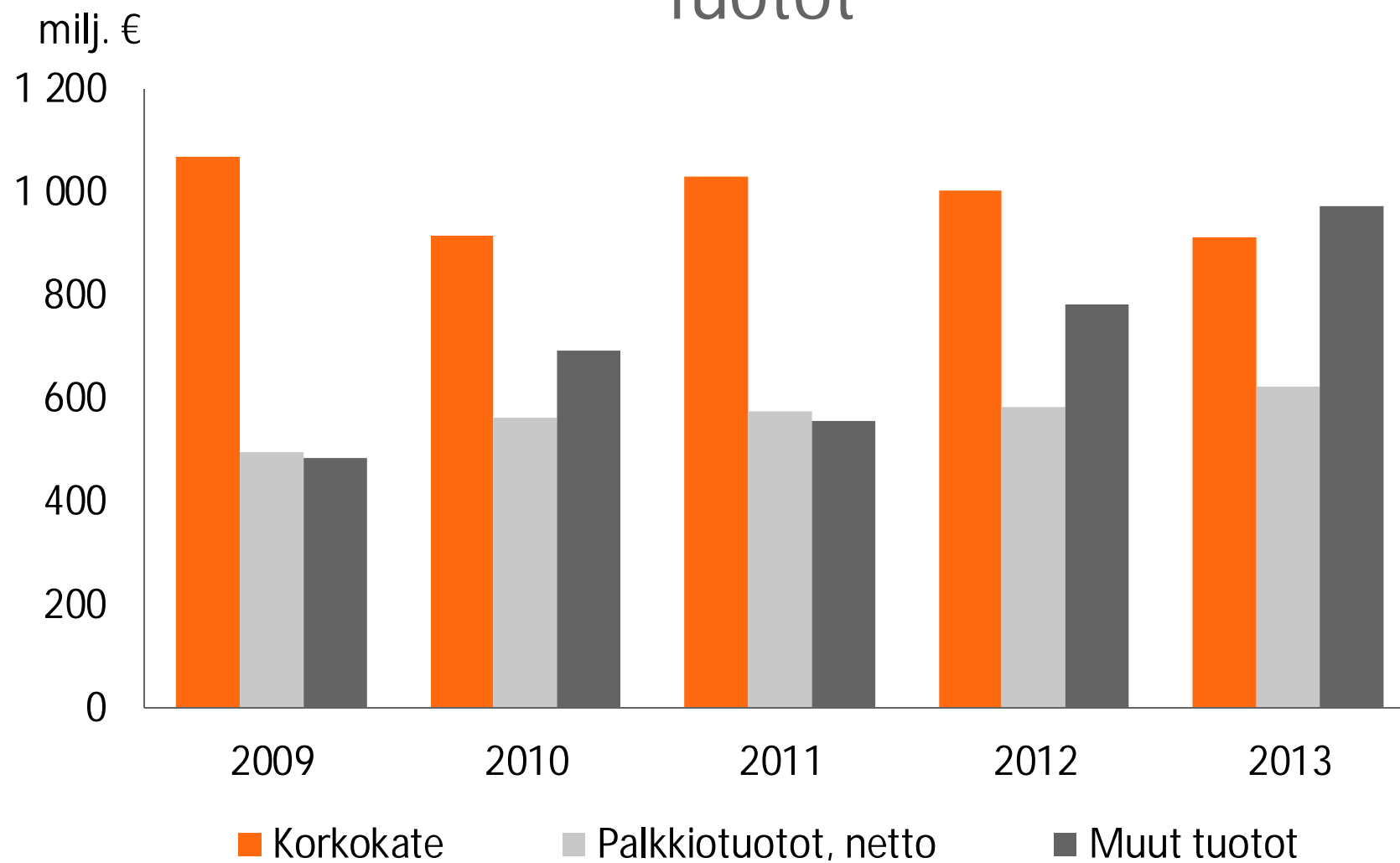
OP-Pohjola-ryhmä

Tulos ennen veroja

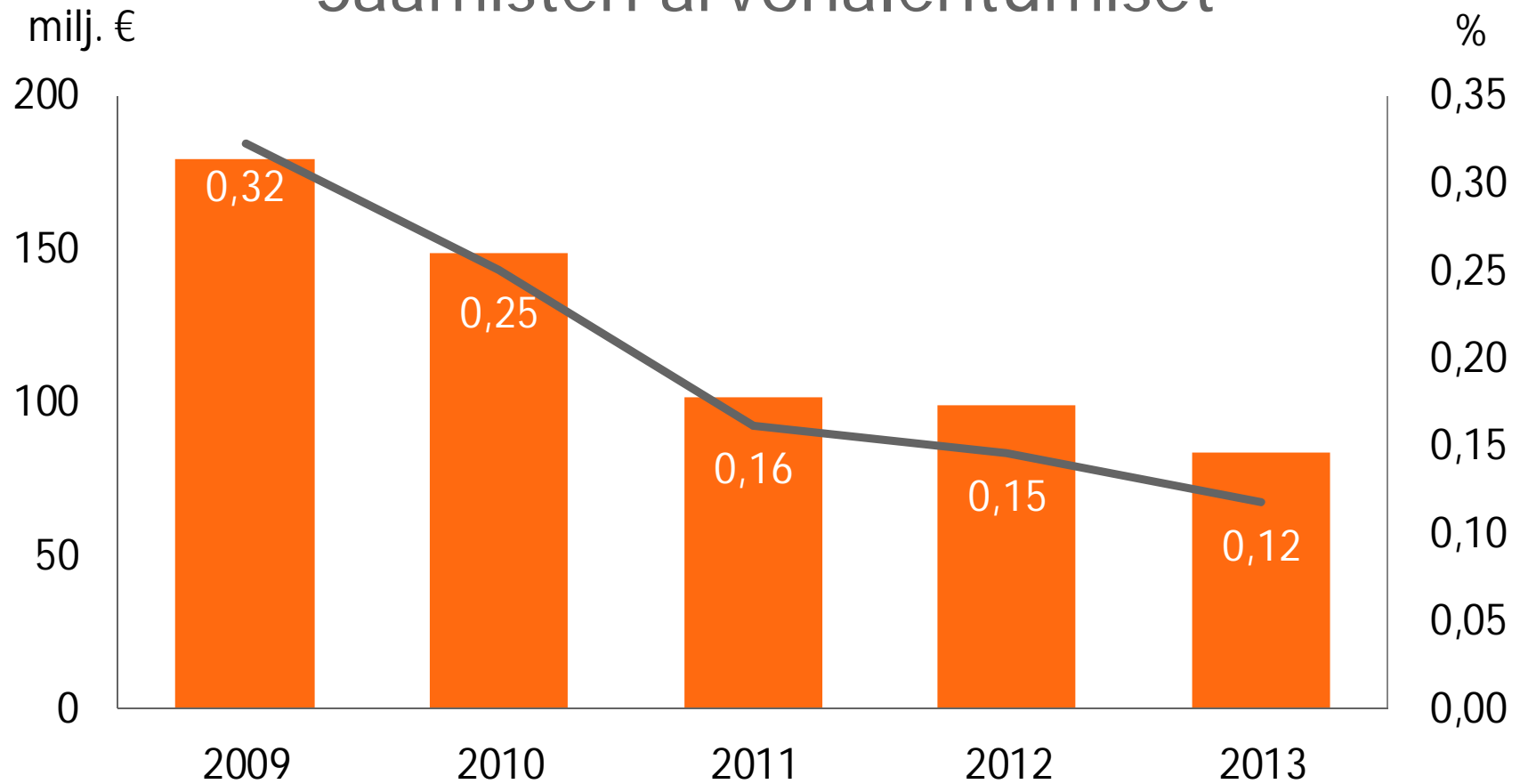
OP-Pohjola-ryhmä

Tuotot

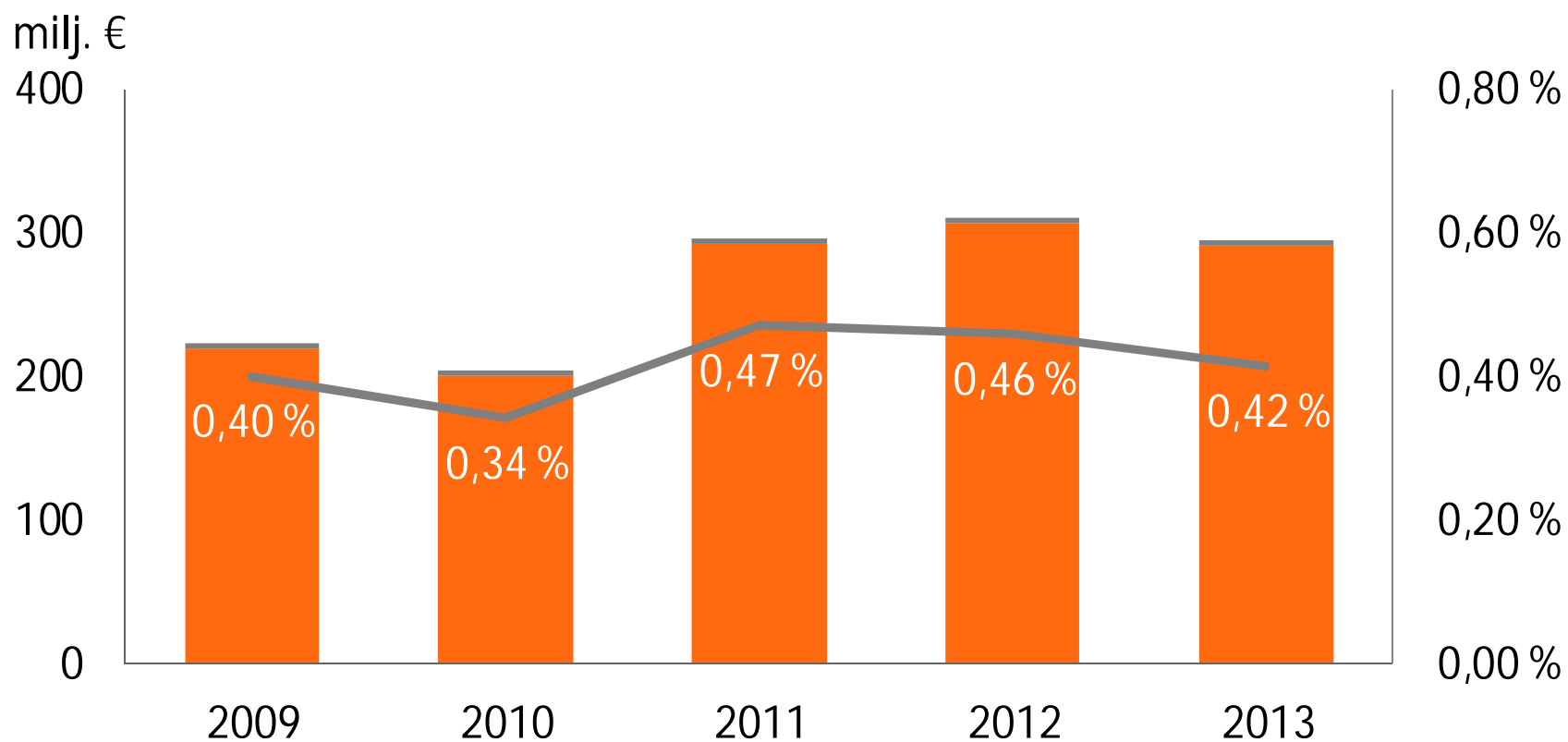
OP-Pohjola-ryhmä

Saamisten arvonalentumiset

OP-Pohjola-ryhmä

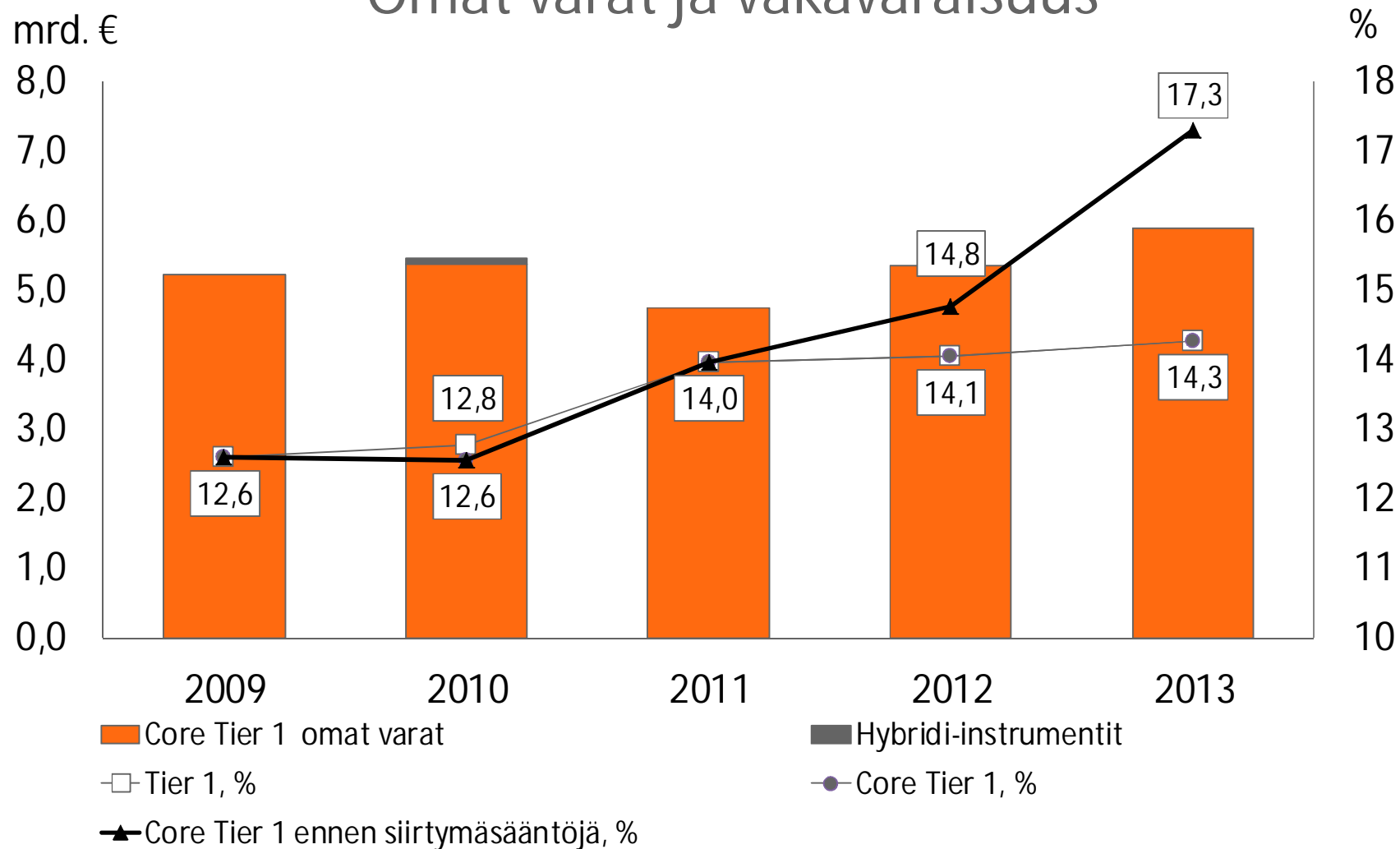
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset

- Nollakorkoiset saamiset
- Järjestämättömät saamiset
- Järjestämättömät ja nollakorkoiset per luotto- ja takauskanta, %

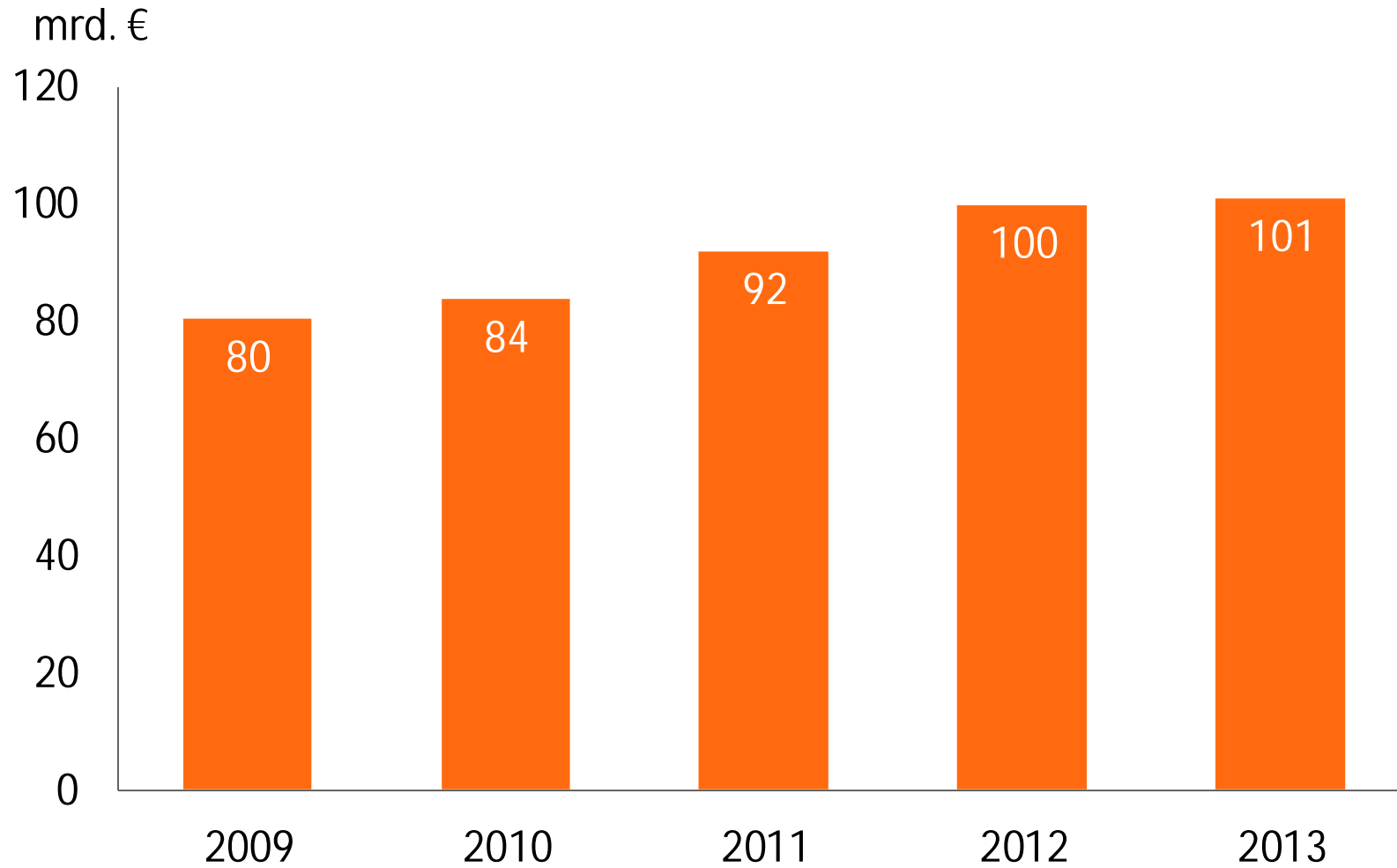
Osuuspankkien yhteenliittymä

Omat varat ja vakavaraisuus

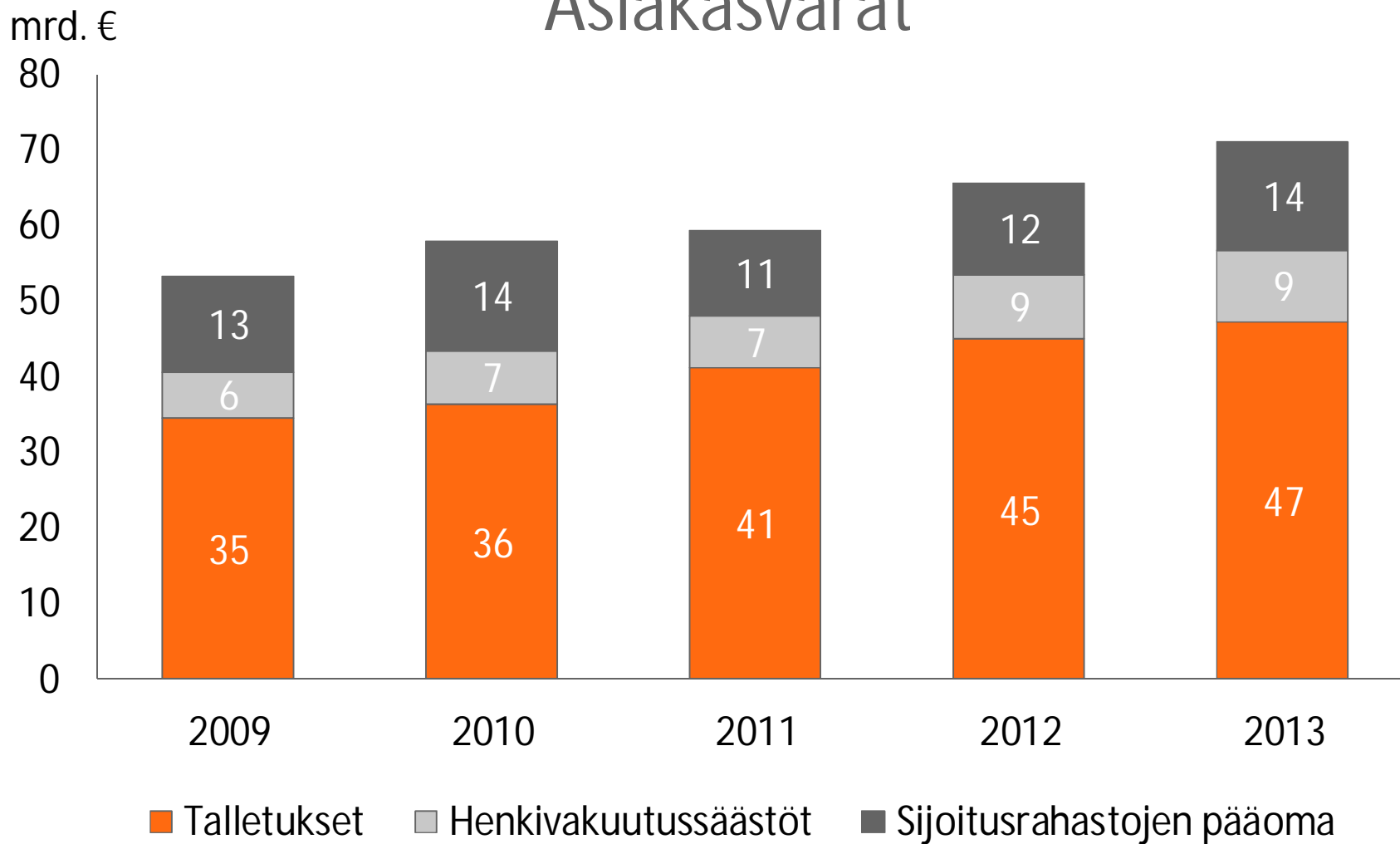
OP-Pohjola-ryhmä

Taseen loppusumma

OP-Pohjola-ryhmä

Asiakasvarat

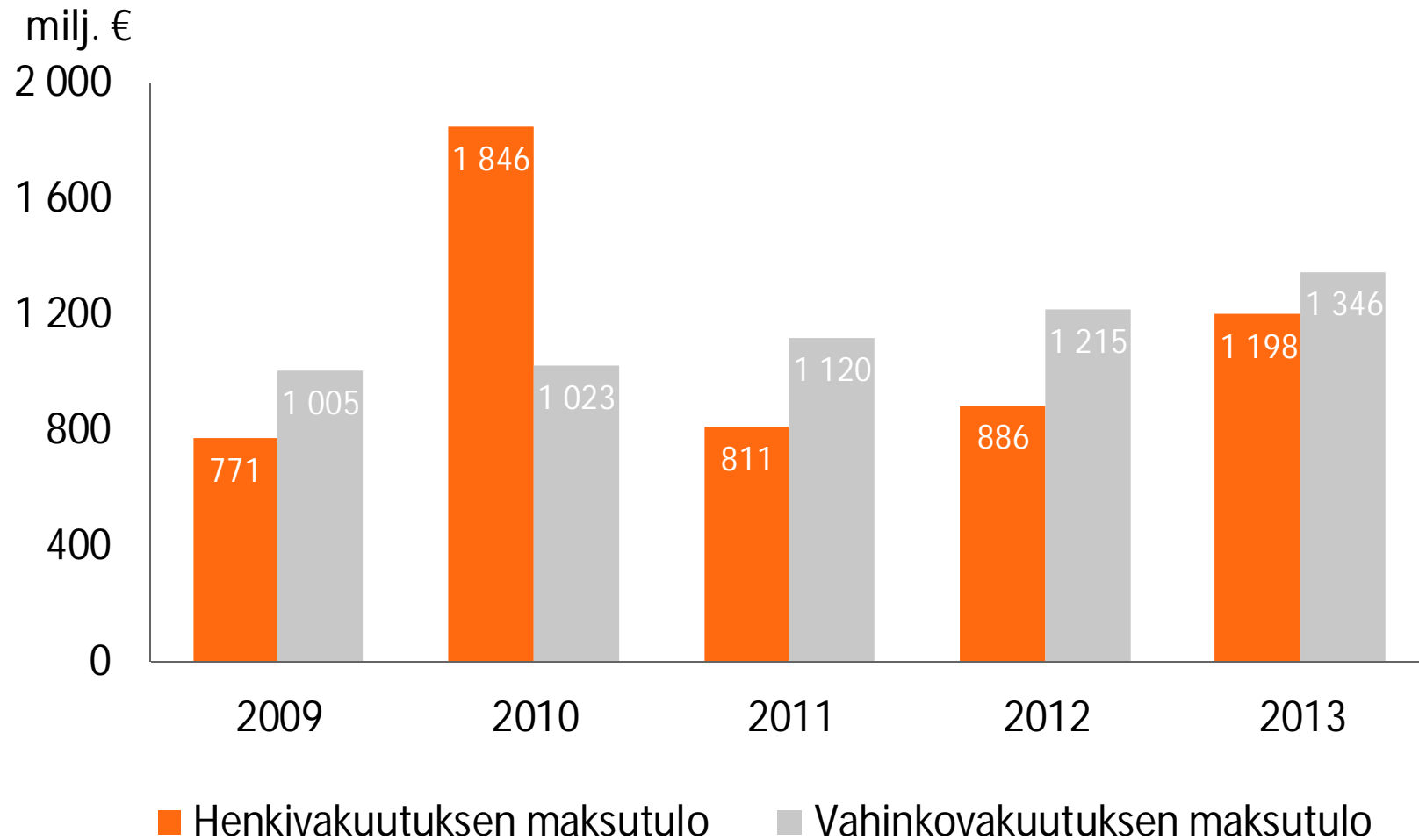
OP-Pohjola-ryhmä

Luotot ja talletukset

OP-Pohjola-ryhmä

Henki- ja vahinkovakuutuksen maksutulo

Kiitos